

Työpaperi 24/2024

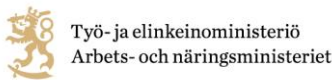
Maahanmuuttaneiden poliittinen kiinnittyminen Suomessa MoniSuomi-tutkimuksen valossa

Josefina Sipinen, Eero Lilja ja Hannamaria Kuusio

Kansainvälinen muuttoliike ja sen seurauksena tapahtuneet muutokset väestössä muodostavat tällä hetkellä yhden keskeisimmistä yhteiskunnallisista kysymyksistä Suomessa. Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2022 lopussa Suomen väestöstä jo noin 477 000 eli 8,6 prosenttia oli ulkomailla syntyneitä. Näin ollen on syytä pysyä tiiviisti ajan tasalla siitä, mitä tälle kasvavalle väestöryhmälle kuuluu eli kuinka he kotoutuvat Suomeen.

Yksi kotoutumisen tärkeistä osa-alueista on kiinnittyminen poliittiseen yhteisöön. Tässä työpaperissa tiivistetään Kansallinen tutkimus ulkomailla syntyneiden terveydestä, hyvinvoinnista ja palveluista (MoniSuomi) -tutkimuksen tuloksia maahanmuuttaneiden poliittisesta kiinnittymisestä Suomessa.

Työpaperi jakautuu kahteen osaan. Sen ensimmäisessä osassa tarkastellaan yllirajaista poliittista kiinnittymistä eli sitä, kuinka aktiivisesti Suomeen muuttaneet seuraavat mediasta sekä Suomen että lähtömaansa politiikkaa ja miten tämä heijastuu heidän poliittiseen osallistumiseensa. Toisessa osassa analysoidaan syrjinnän ja kuulumisen kokemusten yhteyttä maahanmuuttaneiden poliittiseen luottamukseen ja osallistumiseen.

© Kirjoittaja(t) ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos Helsinki 2024

ISBN 978-952-408-303-4 (verkko), ISSN 2323-363X (verkko), <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-303-4>

Tiivistelmä

Josefina Sipinen, Hannamaria Kuusio ja Eero Lilja. Maahanmuuttaneiden poliittinen kiinnittyminen Suomessa MoniSuomi-tutkimuksen valossa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Työpäperi 24/2024. 27 sivua. Helsinki 2024. ISBN 978-952-408-303-4 (verkkojulkaisu).

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan THL:n vuosina 2022 ja 2023 keräämään MoniSuomi-kyselytutkimuksen avulla Suomeen muuttaneiden politiikan seuraamista mediasta, poliittista luottamusta sekä poliittista osallistumista. Tulokset osoittavat, että yli puolet Suomeen muuttaneista seuraa aktiivisesti sekä lähtömaansa että Suomen politiikkaa. Viidennes ei seuraa aktiivisesti kummarkaan maan politiikkaa, ja he myös osallistuvat politiikkaan kaikkein vähiten. Vastaavasti poliittinen luottamus on korkeampaa niillä vastaajilla, jotka kokevat kuuluvansa suomalaiseen yhteiskuntaan, ja matalinta niillä, jotka eivät koe kuuluvansa suomalaisiin eivätkä syntymä-/lähtömaansa kansalaisiin. Myös kokemus syrjinnästä on yhteydessä matalampaan poliittiseen luottamukseen. Maahanmuutto myöhemmällä iällä sen sijaan on yhteydessä korkeampaan poliittiseen luottamukseen. Korkea poliittinen luottamus lisää todennäköisyyttä äänestää kuntavaaleissa. Matalimmin luottavat keskustelevat aktiivisimmin politiikasta sosiaalisessa mediassa ja verkossa. Yleisesti ottaen poliittinen luottamus on korkealla tasolla, mikä osalla vastaajista voi kuitenkin heijastella nk. ”sokeaa luottamusta”, joka perustuu enemmän mielikuviin järjestelmän luotettavuudesta kuin aktiiviseen ja kriittiseen arvioon sen toimivuudesta. Syrjintäkokemukset lisäävät todennäköisyyttä osallistua mielenosoituksiin, allekirjoittaa kansalaisaloite ja keskustella politiikasta lähipiirin kanssa sekä sosiaalisessa mediassa ja muualla verkossa. Syrjinnällä ei havaita olevan suoraa yhteyttä äänestämiseen, mutta se voi välillisesti laskea vaaliosallistumista madaltamalla poliittista luottamusta. Tutkimus korostaa tarvetta maahanmuuttaneiden poliittisen kiinnittymisen jatkotutkimukselle.

Avainsanat: maahanmuutto, poliittinen kiinnittyminen, poliittinen osallistuminen, poliittinen luottamus, MoniSuomi-tutkimus, kotoutuminen

Sammandrag

Josefina Sipinen, Hannamaria Kuusio ja Eero Lilja. Maahanmuuttaneiden poliittinen kiinnittyminen Suomessa MoniSuomi-tutkimuksen valossa. [Invandrades politiska engagemang i Finland i ljuset av MoniSuomi-undersökningen]. Institutet för hälsa och välfärd (THL). Diskussionsunderlag 24/2024. 27 sidor. Helsingfors 2024. ISBN 978-952-408-303-4 (nätpublikation).

I denna undersökning granskas hur personer som flyttat till Finland följer med politiken i media, hurdant deras politiska förtroende och politiska deltagande är. Granskningen görs med hjälp av enkäten MoniSuomi som samlades in av THL 2022 och 2023. Resultaten visar att över hälften av dem som flyttat till Finland aktivt följer med politiken både i sitt ursprungsland och i Finland. En femtedel följer inte aktivt politiken i någondera länderna, och dessa personer deltar också i politiken i minst utsträckning. På motsvarande sätt är det politiska förtroendet högre för de respondenter som upplever att de hör till det finländska samhället och lägst för dem som inte upplever sig höra till finländarna eller till medborgarna i sitt födelse-/utreseland. Upplevelsen av diskriminering har också ett samband med ett lägre politiskt förtroende. Invandring vid en senare ålder har däremot ett samband med ett större politiskt förtroende. Högt politiskt förtroende ökar sannolikheten för att rösta i kommunalval. De med lägst förtroende diskuterar oftast politik aktivt på sociala medier och online. Generellt sett är politiskt förtroende på en hög nivå, vilket kan återspeglas hos en del av respondenterna i s.k. ”blint förtroende” som snarare bygger på föreställningar om systemets tillförlitlighet än på aktiv och kritisk bedömning av hur systemet fungerar. Upplevelser av diskriminering ökar sannolikheten för att personen deltar i demonstrationer, undertecknar medborgarinitiativ och diskuterar politik med den närmaste kretsen samt i sociala medier och på andra håll på webben. Diskriminering har inget direkt samband med röstning, men kan indirekt minska deltagandet i val genom att minska det politiska förtroendet. Undersökningen betonar behovet av fortsatt forskning i den politiska förankringen bland invandrare.

Nyckelord: invandring, politiskt engagemang, politisk deltagande, politiskt förtroende, MoniSuomi-undersökningen, integration

Abstract

Josefina Sipinen, Hannamaria Kuusio and Eero Lilja. Maahanmuuttaneiden poliittinen kiinnittyminen Suomessa MoniSuomi-tutkimuksen valossa. [Migrants' Political Engagement in Finland: Evidence from the MoniSuomi Survey]. Finnish institute for health and welfare (THL). Discussion Paper 24/2024. 27 pages. Helsinki, Finland 2024. ISBN 978-952-408-303-4 (online publication).

This study examines the political engagement, trust, and participation of migrants in Finland using data from the MoniSuomi survey conducted by the Finnish Institute for Health and Welfare (THL) in 2022 and 2023. The results show that over half of the migrants actively follow the politics of both their home country and Finland. A fifth do not actively follow the politics of either country and are the least politically active. Similarly, political trust is higher among respondents who feel a sense of belonging to Finnish society and lowest among those who do not feel connected to either Finns or the citizens of their birth/home country. Experiences of discrimination are linked to lower political trust. Conversely, migrating at an older age is associated with higher political trust. High political trust increases the likelihood of voting in municipal elections. Those with the lowest trust are most active in discussing politics on social media and online. In general, political trust is high, which in some respondents may reflect a form of 'blind trust', based more on perceptions of the system's reliability than on an active and critical assessment of its functionality. Experiences of discrimination increase the likelihood of participating in protests, signing citizen's initiatives, and discussing politics with close contacts as well as on social media and other online platforms. Discrimination is not directly linked to voting, but it can indirectly reduce electoral participation by lowering political trust. The study underscores the need for further research into the political engagement of migrants.

Keywords: migration, political engagement, political participation, political trust, MoniSuomi Survey, integration

Sisällys

Tiivistelmä	2
Sammandrag.....	3
Abstract	4
Sisällys.....	5
Johdanto	6
Maahanmuuttaneiden poliittinen kiinnittyminen tutkimuskirjallisuuden valossa.....	7
Poliittinen osallistuminen	7
Ylirajainen poliittinen kiinnittyminen	8
Poliittinen luottamus	8
Aineisto, muuttajat ja menetelmät	10
Tulokset.....	12
Poliittisen kiinnittymisen ylirajaisuus.....	12
Syrjintä, kuulumisen kokemus ja poliittinen luottamus	16
Johtopäätökset.....	19
Lähteet	21
Liitteet	23

Johdanto

Kansainvälinen muuttoliike ja sen seurauksena tapahtuneet muutokset väestössä muodostavat tällä hetkellä yhden keskeisimmistä yhteiskunnallisista kysymyksistä Suomessa. Vuoden 2022 lopussa Suomen väestöstä hieman alle 477 000 eli 8,6 prosenttia oli ulkomailla syntyneitä (Tilastokeskus, 2024). Vuoteen 2040 mennessä ulkomaalaistaustaisen väestön määrän ennustetaan kaksinkertaistuvan (Kuntaliitto, 2020). Tätä taustaa vasten on syytä pysyä tiiviisti ajan tasalla siitä, mitä tälle kasvavalle väestöryhmälle kuuluu eli kuinka he kotoutuvat Suomeen.

Kotoutuminen ja yhteiskunnallinen osallisuus muodostavat laajan kokonaisuuden, jonka yksi tärkeä osa-alue on poliittinen kiinnittyminen. Tällä viitataan sekä poliittiseen osallistumiseen että sitä ohjaaviin arvoihin ja asenteisiin (ks. esim. Sipilinen 2024). Osallistumalla yhteiskuntaan yksilöt ja ryhmät voivat vaikuttaa elämänsä kulkuun ja saada tärkeää tietoa yhteiskunnan toiminnasta.

Tätä taustaa vasten THL:n vuosina 2022 ja 2023 toteuttamassa MoniSuomi-tutkimuksessa kartoitettiin maahanmuuttaneiden poliittista kiinnittymistä, tarkemmin sanottuna poliittista luottamusta, politiikan seuraamista mediasta sekä poliittisen osallistumisen eri muotoja niin vaaleissa kuin vaalien välillä. Tässä työpaperissa tiivistetään MoniSuomi-tutkimuksen tuloksia maahanmuuttaneiden poliittisesta kiinnittymisestä Suomessa näiden indikaattoreiden osalta. MoniSuomi-tutkimuksen rahoittajina toimivat työ- ja elinkeinoministeriön kotoutumisen osaamiskeskus, Helsingin, Espoon, Vantaan ja Turun kaupungit, sekä Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto AMIF.

Työpaperi jakautuu empiirisesti kahteen osaan. Sen ensimmäisessä osassa tarkastellaan yllirajaista poliittista kiinnittymistä eli sitä, kuinka aktiivisesti Suomeen muuttaneet seuraavat mediasta sekä Suomen että lähtömaansa politiikkaa ja miten tämä heijastuu heidän poliittiseen osallistumiseensa. Toisessa osassa analysoidaan syrjinnän ja kuulumisen kokemusten yhteyttä maahanmuuttaneiden poliittiseen luottamukseen ja osallistumiseen.

Maahanmuuttaneiden poliittinen kiinnittyminen tutkimuskirjallisuuden valossa

Poliittinen osallistuminen

Niin kutsutun perinteisen osallistumiskäsityksen mukaan poliittinen osallistuminen tarkoittaa tavallisten kansalaisten toimintaa, jonka pyrkimyksenä on vaikuttaa poliittisten päättäjien valintaan ja/tai heidän tekemiinsä päätöksiin (Verba & Nie, 1972, 72). Sittemmin näkemys poliittisesta osallistumisesta on laajentunut, ja nykyisin sillä viitataan lukuisiin eri keinoihin, joita kansalaiset käyttävät oikaistakseen asioita, jotka heistä ovat yhteiskunnassa väärin tai heikolla tolalla (Kestilä-Kekkonen & Korvela, 2017).

Kirjallisuudessa on nostettu esiin käsitteitä institutionaalista ja ei-institutionaalista, normatiivisesta ja ei-normatiivisesta, sovinnaisesta ja protestiosallistumisesta sekä eliittejä tukevasta tai eliittejä vastustavasta osallistumisesta. Niillä erotetaan toisistaan edustuksellisen demokratian puitteissa ja sen ulkopuolella tapahtuva osallistuminen sekä yhteiskunnan hyväksymät tavat ja vastaavasti ei-hyväksytyt tavat kuten melakointi tai yhteiskuntajärjestystä haastava liikehdintä (Kestilä-Kekkonen & Korvela, 2017; Theocharis & Van Deth, 2017).

Poliittis-yhteiskunnallista osallistumista tapahtuu niin vaaleissa kuin vaalien välillä. Vaalien välisessä osallistumisessa on kiinnitetty huomiota erilaisiin suoran ja osallistuvan demokratian muotoihin. Suoraan demokratiaan kuuluvat esimerkiksi kansanäänestykset, joissa kansalaiset äänestävät yksittäisen asian puolesta tai sitä vastaan. Osallistuvassa demokratiassa kansalaiset eivät välttämättä suoraan vaikuta päätöksiin edustuksellisen järjestelmän ohitse, mutta he osallistuvat jollain tapaa päätöksentekoon esimerkiksi asuinkunnassaan, työpaikallaan, koulussaan, kansalaisjärjestöissä tai yhteiskunnallisissa liikkeissä (Jäske & Rapeli, 2018; Kestilä-Kekkonen & Korvela, 2017).

Etenkin kansalaisjärjestöt tarjoavat keskeisen poliittis-yhteiskunnallisen osallistumisen areenan ja kanaan. Yhdistykset toimivat ”demokratian kouluina” edistäen kansalaiskasvatusta ja koulujen jäseniään yhteiskunnallisiin tehtäviin. Samalla ne toimivat siltana kansalaisyhteiskunnan, valtion ja markkinoiden välillä viemällä eteenpäin tietoa ruohonjuuritasolta ja valvomalla kansalaisten etuja (Helander, 1998; Pyykkönen & Martikainen, 2013). Järjestösosallistuminen on havaittu lisäävän myönteistä suhtautumista poliittista järjestelmää ja kanssaihmiä kohtaan sekä vahvistavan tunnetta omista kyvyistä osallistua ja vaikuttaa politiikkaan (Morales & Geurts 2006). Järjestöt voivat tuoda myös niiden äänen kuuluviin, jotka muutoin jäävät yhteiskunnassa marginaaliin. Siten järjestöt ovat poikkeuksellisen tärkeitä esimerkiksi vähemmistöille, jotka järjestötoimintaan osallistumalla voivat saada viestinsä paremmin esille ja saada yhteiskunnallista näkyvyyttä. Toisin sanoen järjestöillä on potentiaalia muuttaa jäseniään objekteista subjekteiksi ja aktiivisiksi yhteiskunnallisiksi toimijoiksi (Lentin, 2012).

Poliittisen osallistumisen kirjallisuudessa puhutaan pääsääntöisesti ”kansalaisten” osallistumisesta ja vaikuttamisesta, mutta maahanmuuttaneiden tapauksessa keskeistä on tutkia myös niiden maassa asuvien henkilöiden osallistumista, joilla ei ole Suomen kansalaisuutta. Toistaiseksi Suomessa, kuten muissakin Pohjoismaissa, maassa pysyvästi asuvien ulkomaan kansalaisten äänioikeus on rajattu ainoastaan kunta- ja aluevaaleihin, ja esimerkiksi kansalaisaloitteiden vireillepano- ja allekirjoitusoikeus on vain Suomen kansalaisilla.

Maahanmuuttaneiden poliittis-yhteiskunnallisen osallistumisen tutkimus on alati kasvava tutkimusalue. Tutkijat ovat tarkastelleet osallistumiseen heijastuvia tekijöitä yksilö- ja ryhmätasolla ja keskustelleet laajasti myös niin kutsutusta poliittisesta mahdollisuusrakenteesta eli toimintaympäristöstä, jonka sisällä osallistuminen tapahtuu (Bird ym., 2011). Yleisesti ottaen kolme perinteisintä syytä osallistumattomuudelle koko väestössä ovat osaamisen puute, motivaation puute tai se, ettei kukaan ole pyytänyt mukaan (Brady ym. 1995). Maahanmuuttotausta voi potentiaalisesti heijastua kielteisesti näistä jokaiseen osa-alueeseen: maasta toiseen muuttaessaan yksilö jättää taakseen siihenastisessa elämässään rakentamansa sosiaaliset verkostot ja

aloittaa uudessa ympäristössä jopa osaamatta uuden asuinmaansa kieltä tai tapoja. Ainakaan alkuun poliittinen osallistuminen ei myöskään välttämättä ole tärkeysjärjestyksessä ensimmäisenä, kun sopeutuminen uuteen asuinmaahan vie yksilön aikaa ja henkisiä voimavaroja. Väistämättä poliittinen tietotaso on alkuun myös niukka henkilöllä, joka on elänyt kenties kokonaan toisenlaisen poliittisen ja/tai puoluejärjestelmän piirissä tai vähintään tuntee heikosti uuden maan poliittisia jakolinjoja ja niille sijoittuvia poliittisia toimijoita.

Ylirajainen poliittinen kiinnittyminen

Maahan- ja maastamuuttaneiden poliittisen osallistumisen tutkimuksessa on viime vuosikymmenten aikana kiinnitetty enenevässä määrin huomiota myös osallistumisen ylirajaisuuteen eli transnationaalisuuteen (esim. Chaudhary 2018; Waldinger 2008). Tällä viitataan siihen, että samalla kun maasta toiseen muuttaneet osallistuvat yhteiskuntaan uudessa asuinmaassaan, osa heistä seuraa aktiivisesti lähtömaansa politiikkaa ja mahdollisuuksien mukaan myös osallistuu siihen itse. He siis samanaikaisesti kiinnittyvät politiikkaan ”täällä ja siellä”.

Kirjallisuudessa on esitetty erilaisia hypoteeseja transnationaalista poliittisesta kiinnittymisestä (esim. Tsuda 2012). Yksi mahdollisuus on, että samanaikaisuus johtaa nollasummapeliin, jossa osallistuminen yhden maan poliittiseen yhteisöön vähentää osallistumista toisaalla. Toinen skenaario on eräänlainen rinnakkaiselo, jossa osallistuminen tai osallistumattomuus yhtäällä ei suoraan heijastu osallistumiseen toisaalla. Kolmas mahdollisuus on, että osallistuminen esimerkiksi lähtömaan politiikkaan vahvistaa osallistumista myös uudessa asuinmaassa tai päinvastoin. Tällöin voidaan puhua osallistumisen vahvistavasta tai kumuloi-
tuvasta vaikutuksesta.

Tutkimuksessa on myös pohdittu sitä, miten kotoutuminen uuteen maahan vaikuttaa transnationaaliseen poliittiseen kiinnittymiseen. Yhtäältä voidaan ajatella, että mitä paremmin yksilö kotoutuu uuteen asuinmaahansa ja tulee osaksi myös sen poliittista yhteisöä, sitä vähemmän hän kokee tarvetta ylläpitää siteitään lähtömaahansa (Waldinger 2008). Toisaalta kotoutuminen uuteen ympäristöön myös usein tarkoittaa, että yksilöllä on käytössään enemmän poliittiseen osallistumiseen tarvittavia resursseja kuin tilanteessa, jossa kotoutumisen kanssa on haasteita (Guarnizo ym. 2003).

Globalisaation ja kasvavan muuttoliikkeen myötä on yhä tavallisempaa, että ihmisillä on ylirajaisia identiteettejä ja ryhmäjäsenyyksiä, eikä osallistumista lähtömaan politiikkaan useinkaan pidetä merkkinä epälojaaliudesta uutta asuinmaata kohtaan (Waldinger 2008). Toisaalta tämä ei kosketa kaikkia ryhmiä, sillä esimerkiksi Suomessa kaksoiskansalaisuus – lähinnä Suomen ja Venäjän kaksoiskansalaisuus – on herättänyt laajaa keskustelua paitsi maahanmuuttaneiden lojaaliudesta myös kansallisesta turvallisuudesta (Oivo & Davydova-Minguet, 2019; Ronkainen & Kananen, 2018). Jasinskaja-Lahti ym. (2020) tutkivat, miten suomalaiset, hollantilaiset ja saksalaiset suhtautuvat eri kansalaisuusstatuksen omaaviin maahanmuuttaneisiin. He tarkastelivat maahanmuuttaneita kohtaan tunnettua luottamusta ja hyväksyntää sille, että maahanmuuttaneita valitaan yhteiskunnallisesti tärkeisiin asemiin ja että he voivat vaikuttaa yhteiskuntaan. Tutkimus osoitti, että uuden asuinmaan kansalaisuuden saaneet koettiin lojaaleimmiksi, kaksoiskansalaiset vähemmän lojaaleiksi ja ulkomaan kansalaiset vähiten lojaaleiksi uutta asuinmaataan kohtaan, ja että tällä arviolla lojaaliudesta oli vaikutuksia maahanmuuttaneisiin kohdistuvaan luottamukseen ja hyväksyntään. Ylirajaiset identiteetit ja poliittinen kiinnittyminen eivät siten näyttäytytä täysin ongelmattomina julkisessa keskustelussa, mutta samalla ne kuitenkin ovat yhä kiinteämmin todellisuutta myös Suomessa.

Poliittinen luottamus

Osa tutkijoista pitää myös poliittista luottamusta ja tyytyväisyyttä demokratiaan yhtenä länsimaihin muuttaneiden poliittisen integraation muotona (André, 2014; Fennema & Tillie, 1999; Maxwell, 2010; Tillie, 2004). Poliittisella luottamuksella viitataan kansalaisten – tai maahanmuuttaneiden tapauksessa myös pysyvästi maassa asuvien – ja poliittisen järjestelmän väliseen suhteeseen. Kansalaisilla on oletuksia siitä, miten poliittisen järjestelmän kuuluisi toimia, ja siten poliittisen luottamuksen taso riippuu siitä, miten instituutiot ja poliittiset toimijat, kuten viranomaiset, puolueet ja poliitikot, kykenevät vastaamaan näihin normatiivisiin

odotuksiin (Hetherington, 1998; Kestilä-Kekkonen & Vento, 2019; Miller, 1974; Stokes, 1962). Sekä odotukset että arviot odotusten toteutumisesta vaihtelevat ajassa ja paikassa (Söderlund, 2019).

Tutkimukset ovat antaneet viitteitä siitä, että vähemmän demokraattisista maista vakiintuneisiin demokratioihin muuttaneiden poliittinen luottamus ja tyytyväisyys demokratiaan on usein kantaväestöä korkeampaa (Adman & Strömblad, 2015; Sumino, 2023; Wals & Rudolph, 2019). Tämä johtuu siitä, että tällaisista maista muuttaneiden vertailukohta lähtömaan instituutioiden laadun suhteen on yleensä epäedullisempi kuin heidän kokemuksensa uudessa ympäristössä. Käytännössä maahanmuuttaneiden odotukset (poliittisia) instituutioita kohtaan ovat esimerkiksi lähtömaassa koetun korruption vuoksi alhaisemmat, mikä johtaa suhteessa korkeampaan poliittiseen luottamukseen ja tyytyväisyyteen. Kuitenkin nämä alkujaan hyvin myönteiset asenteet vaikuttaisivat tasaantuvat maassa asutun ajan myötä ja etenkin seuraavien sukupolvien keskuudessa. Toisin sanoen pidempään maassa asuneiden arviot poliittisista instituutioista alkavat hiljalleen vastata muun väestön asenteita (emt.). Maahanmuuttaneiden poliittisia instituutioita koskeviin asenteisiin vaikuttavat siten sekä poliittinen sosialisatio kotimaassa että kokemukset uuden asuinmaan poliittisista instituutioista. Suomessakin poliittisen luottamuksen tason on havaittu vaihtelevan taustamaittain ja kieliryhmittäin (Pitkänen ym., 2019, 46).

Kansalaisten korkeaa poliittista luottamusta on Suomessa ja muissa Pohjoismaissa pidetty pohjoismaisen yhteiskuntamallin kulmakivenä (esim. Lahtinen ym., 2019). Luottamus lisää valmiutta tukea julkisia instituutioita esimerkiksi veroja maksamalla, mikä puolestaan mahdollistaa näiden instituutioiden kehittämisen edelleen, ja tämä vuorostaan entisestään vahvistaa niitä kohtaan tunnettua luottamusta. Toisin sanoen matala luottamus tai sen puute vaikeuttaa merkittävästi julkista valtaa käyttävien mahdollisuuksia onnistua tehtävissään (Hetherington, 1998).

Kasvavan kansainvälisen muuttoliikkeen muovatessa yhä useampien maiden väestöä aiempaa heterogeenisemmäksi, maahanmuuttaneiden luottamus poliittisiin instituutioihin ja kuulumisen kokemus poliittiseen yhteisöön nousee keskeiseksi poliittisen järjestelmän jatkuvuutta määrittäväksi tekijäksi. Jos maahanmuuttaneet kokevat kuuluvansa ryhmään, jota kohdellaan eriarvoisesti, he voivat kääntyä pois maan poliittisesta yhteisöstä ja kokea syvää epäluottamusta sen instituutioihin, jotka sallivat ja ylläpitävät syrjiviä rakenteita (Tyrberg 2023).

Poliittisen luottamuksen ja poliittisen osallistumisen suhde ei ole suoraviivainen. Yksilö voi luottaa poliittisiin ja yhteiskunnallisiin instituutioihin mutta ei osallistua ja päinvastoin. Epäluottamuksella ja kyynisyydellä on kuitenkin seurauksia poliittisen järjestelmän jatkuvuudelle esimerkiksi sitä kautta, että valitsijat, joiden luottamus poliittisiin instituutioihin on matala, voivat olla taipuvaisia äänestämään eliitinvastaisia ja populistisia puolueita. Samalla matala luottamus voi kannustaa myös muuhun non-konformistiseen protestiosallistumiseen etenkin, jos yksilöiden kokemus omista kyvyistä ja mahdollisuuksista vaikuttaa politiikkaan on vahva ja motivaatio yhteiskunnan muuttamiselle korkea. Toisin sanoen, siinä missä korkea poliittinen luottamus voi lisätä konformistista ja institutionaalista poliittista osallistumista, sen puute voi lisätä protestiosallistumista. Toisaalta luottamuksen puute – etenkin yhdistettynä kokemuksiin olemattomista vaikutusmahdollisuuksista – voi kokonaan marginalisoida ja etäännyttää yksilön poliittisesta järjestelmästä (Bélangier, 2017; Gabriel, 2017; Hooghe & Marien 2013; Pirkkalainen ym., 2022).

Aineisto, muuttajat ja menetelmät

Tämä tutkimus perustuu Kansallinen tutkimus ulkomailla syntyneiden terveydestä, hyvinvoinnista ja palveluista (MoniSuomi) -tutkimuksen tietoihin (ks. tutkimuksen laatuseloste Kuusio ym. 2023). Kyselytutkimusaineisto kerättiin syyskuun 2022 ja maaliskuun 2023 välisenä aikana ja kyselyyn oli mahdollista vastata sähköisellä lomakkeella, postitse lähetetyllä paperilomakkeella tai puhelinhaastattelussa. Tutkimuksen otokseen poimittiin 18 600 Suomessa vähintään 12 kuukautta asunutta ulkomailla syntyneitä ulkomaalaistaustaista henkilöä, jotka olivat otoksen poimintahetkellä 20–74-vuotiaita. Ylipeiton poistamisen jälkeen otoksen koko oli 17 789 ja tutkimuksen vastausaktiivisuus 44,1 %.

Kaikissa analyyseissa käytettiin painokertoimia, jotta tulokset voidaan yleistää koko maahanmuuttaneeseen väestöön. Painokertoimet ottavat huomioon alueittain vaihtelevat poimintatodennäköisyydet ja pienentävät vastauskadosta syntyvää harhaa (Kuusio ym. 2023). Varianssiestimoinnissa huomioitiin ositettu otanta ja käytettiin äärellisen populaation korjausta.

MoniSuomi-tutkimuksessa mitattiin *poliittista osallistumista* paitsi kysymällä äänestämisestä viimeisimmässä alue- ja kuntavaaleissa myös kysymyksellä ”Oletko viimeisen 12 kk aikana pyrkinyt vaikuttamaan sinulle tärkeisiin asioihin: toimimalla järjestössä, osallistumalla mielenosoitukseen, allekirjoittamalla kansalaisaloitteen, keskustelemalla politiikasta ystävien ja tuttavien kanssa, keskustelemalla politiikasta sosiaalisessa mediassa tai nettifoorumeilla, ja ostopäätöksillä”. Tähän vastausvaihtoehdot olivat ”usein”, ”joskus” ja ”en lainkaan”, joista kaksi ensimmäistä on yhdistetty kaksiluokkaista muuttujaa varten arvoksi 1 ja viimeinen vaihtoehto arvoksi 0. Äänestäminen alue- ja kuntavaaleissa on myös kaksiluokkainen muuttuja (kyllä=1, ei=0).

Poliittisen kiinnittymisen yllirajaisuutta selvitettiin kysymällä, kuinka usein vastaajat seuraavat lehdistä, radiosta, internetistä tai televisiosta (1) Suomen politiikkaa ja ajankohtaisia asioita ja (2) syntymämaansa/entisen kotimaansa politiikkaa ja ajankohtaisia asioita. Vastausvaihtoehtoja kysymyksessä oli neljä: ”päivittäin”, ”viikoittain”, ”kuukausittain” ja ”harvemmin”. Analyysia varten nämä kaksi muuttujaa on ensin koodattu kaksiluokkaisiksi siten, että ensimmäiset kaksi vaihtoehtoa on yhdistetty ja ne saavat arvon 1, ja vastaavasti kaksi jälkimmäistä arvoa saavat arvon 0. Tämän jälkeen vastaajat on jaettu yllirajaisen poliittisen kiinnittymisen osalta neljään ryhmään: (1) seuraa aktiivisesti sekä Suomen että lähtömaansa politiikkaa, (2) seuraa aktiivisesti vain Suomen politiikkaa, (3) seuraa aktiivisesti vain lähtömaan politiikkaa ja (4) ei seuraa aktiivisesti kummankaan maan politiikkaa.

Poliittista luottamusta kartoitettiin kahden kysymyksen avulla tiedustelemalla vastaajilta, kuinka paljon he luottavat Suomen hallitukseen ja tasavallan presidenttiin¹. Vastausvaihtoehtoja oli neljä: ”luotan täysin”, ”luotan melko paljon”, ”luotan vähän” ja ”en luota ollenkaan”. Spearmanin järjestyskorrelaatiokerroin näiden kahden muuttujan välillä on korkea (0,71), joten muuttajat on yhdistetty yhdeksi poliittista luottamusta kuvaavaksi mittariksi, joka saa arvoja välillä 1–7 siten, että suuremmat arvot mittaavat korkeampaa luottamusta. Koko aineistossa muuttujan keskiarvo on 5,3, mikä kuvastaa verrattain korkeaa keskimääräistä luottamusta vastaajien keskuudessa.

Selittävinä muuttujina tilastollisissa malleissa ovat kokemukset syrjinnästä ja kuulumisesta, joiden lisäksi malleissa vakioidaan lukuisia vastaajan sosiodemografista ja -ekonomista taustaa, kielitaitoa ja maahanmuuttotaustaa kuvaavia muuttujia².

Syrjintäkokemuksia tutkittiin kyselylomakkeessa kysymyksellä, ”Onko sinua syrjitty eli kohdeltu muita huonommin jonkin itseesi liitetyn ominaisuuden vuoksi 12 viime kuukauden aikana?” (kyllä/ei). Kysymyspatterissa tarkasteltiin useita eri syrjintäperusteita, mutta tässä tutkimuksessa keskitytään kokemukseen syntyperään, etniseen taustaan tai ihonväriin perustuvasta syrjinnästä. Vastaajista kolmannes kertoi kokeneensa syrjintää tällä perusteella.

¹ Näiden indikaattoreiden osalta on huomattava, että arvioihin vaikuttaa useimpien vastaajien osalta todennäköisesti se, mitkä puolueet muodostavat vastaushetkellä hallituksen ja kuka toimii istuvana presidenttinä. Siten juuri nämä kysymykset eivät samalla tavalla mittaa yleisempää poliittista luottamusta kuten esimerkiksi kysymykset luottamuksesta eduskuntaa, poliittisia puolueita ja poliitikkoja kohtaan.

² Tiedot vastaajan sukupuolesta, iästä, Suomen kansalaisuudesta, taustamaasta, Suomessa asuttujen vuosien määrästä ja maahanmuuttoikästä perustuvat rekisteritietoihin, muut tiedot kyselyyn.

Kuulumisen kokemusta mittaava muuttuja kuvastaa sitä, missä määrin vastaaja kokee samanaikaisesti kuuluvansa sekä suomalaisiin että oman syntymä-/lähtömaansa kansalaisiin. Kyselyssä vastaaja arvioi kuulumisen kokemustaan neljän vastausvaihtoehdon välillä: kokee kuuluvansa (1) täysin, (2) melko paljon, (3) vähän, tai (4) ei lainkaan. Kun vaihtoehdot 1 ja 2 sekä vastaavasti 3 ja 4 yhdistetään, saadaan kaksiluokkainen muuttuja ”kokee/ei koe kuuluvansa”, jolloin voidaan muodostaa seuraavat neljä kuulumisorientaatiota: (1) kokee kuuluvansa sekä suomalaisiin että syntymä-/lähtömaansa kansalaisiin (29 % vastaajista); (2) kokee kuuluvansa vain suomalaisiin (19 % vastaajista); (3) kokee kuuluvansa vain syntymä-/lähtömaansa kansalaisiin (30 % vastaajista); (4) ei koe kuuluvansa kumpaankaan ryhmään (22 % vastaajista).

Analyysissä hyödynnetään ristiintaulukointia sekä lineaarista ja logistista regressioanalyysia. Ensin tarkastellaan poliittisen kiinnittymisen ylijärjaisuutta mm. taustamaan, sukupuolen, iän, Suomeen muuttoajan, muuttosynyn sekä Suomessa asutun ajan mukaan. Näiden kuvailevien analyysien jälkeen tutkitaan logististen regressioanalyysien avulla sitä, miten ylijärjäinen poliittinen kiinnittyminen on yhteydessä poliittisen osallistumisen eri muotoihin. Onko kyseessä nollasummapelejä, jossa ylijärjäinen poliittinen kiinnittyminen vähentää osallistumista politiikkaan Suomessa? Vai kumuloituu osallistuminen siten, että kiinnostus lähtömaan politiikkaan on usein yhteydessä myös Suomen politiikkaan kohdistuvaan kiinnostukseen ja osallistumiseen?

Empiirisen analyysin toisessa osassa tarkastellaan lineaarisen regressioanalyysin keinoin syrjinnän ja kuulumisen kokemuksen yhteyttä poliittiseen luottamukseen. Tämän jälkeen esitetään logististen regressioanalyysien tulokset siitä, miten yhtäältä poliittinen luottamus ja toisaalta syrjintä ja kuulumisen kokemus heijastuvat poliittiseen osallistumiseen.

Tulokset

Poliittisen kiinnittymisen ylijärjaisuus

Taulukosta 1 nähdään, että yli puolet MoniSuomi-tutkimukseen vastanneista seuraa mediasta aktiivisesti – siis vähintään viikoittain – sekä Suomen että lähtömaansa politiikkaa. Yksi seitsemästä seuraa aktiivisesti vain Suomen politiikkaa ja yksi kahdeksasta vain lähtömaansa politiikkaa. Viidenes vastaajista ei seuraa kummankaan maan politiikkaa mediasta tai seuraa vain hyvin harvoin. Miehet kuuluvat naisia useammin ryhmään, joka seuraa molempien maiden politiikkaa. Vastaavasti naisia on hieman enemmän ryhmässä, joka seuraa vain Suomen politiikkaa, samoin kuin ryhmässä, joka ei seuraa kummankaan maan politiikkaa.

Ikä on melko lineaarisesti yhteydessä aktiivisuuteen seurata politiikkaa: mitä nuoremasta ikäryhmästä on kyse, sitä harvemmin he seuraavat politiikkaa kummassakaan maassa. Alle 30-vuotiaista kolmannes kuuluu tähän ryhmään, siinä missä 50 vuotta täyttäneistä korkeintaan joka kymmenes.

Kuten arvata saattaa, Suomen kansalaisuuden saaneiden keskuudessa on enemmän heitä, jotka seuraavat vain Suomen politiikkaa, ja vastaavasti ei-kansalaisten keskuudessa heitä, joita kiinnostaa vain lähtömaan politiikka.

Taustamaatarkastelun osalta silmiinpistävin havainto on Kaakkois-Aasiasta Suomeen muuttaneet, joiden keskuudessa on eniten vastaajia, jotka eivät seuraa politiikkaa kummassakaan maassa. Kaakkois-Aasia-ryhmässä tähän kategoriaan kuuluu jopa kolmannes vastaajista.

Maahanmuuttosyyntä perusteella ei havaita erityisen suuria ja johdonmukaisia eroja ryhmien välillä, joskin esimerkiksi oman työn tai työnhaun perässä Suomeen muuttaneiden keskuudessa on hieman keskivertoa enemmän lähtömaan politiikkaa seuraavia joko niin, että he seuraavat aktiivisesti vain lähtömaansa politiikkaa tai sitten molempien maiden politiikkaa.

Ikä Suomeen muutettaessa heijastuu johdonmukaisesti ylijärjaisuusorientaatioon: mitä nuorempana vastaaja on muuttanut Suomeen, sitä useammin hän seuraa mediasta vain Suomen politiikkaa ja sitä harvemmin hän kuuluu ryhmään, joka on kiinnostunut vain lähtömaan politiikasta. Merkillepantava havainto on myös se, että alaikäisinä Suomeen muuttaneiden keskuudessa on eniten heitä, jotka eivät seuraa kummankaan maan politiikkaa.

Myös Suomessa asuttujen vuosien määrä on loogisesti yhteydessä ylijärjaiseen poliittiseen kiinnittymiseen. Mitä pidempään vastaaja on asunut Suomessa, sitä useammin häntä kiinnostavat vain Suomen asiat. Toisaalta pisimpään Suomessa asuneiden keskuudessa on eniten myös heitä, jotka seuraavat molempien maiden politiikkaa.

Mitä korkeammin koulutettu vastaaja on, sitä todennäköisemmin hän seuraa molempien maiden politiikkaa ja sitä harvemmin kuuluu ryhmään, joka ei seuraa kummankaan maan politiikkaa. Perusasteen koulutuksen suorittaneissa on eniten vain lähtömaan politiikkaa seuraavia.

Tulotaso eli sosiaalisesti turvatumpi asema on suoraan yhteydessä siihen, kuinka aktiivisesti vastaaja seuraa politiikkaa. Kahdessa ylimmässä tuloluokassa vain joka kymmenes ei seuraa politiikkaa kummassakaan maassa, siinä missä kahdessa alimmassa tuloluokassa vastaava osuus on kaksinkertainen.

Oletetusti myös kielitaito heijastuu politiikan seuraamiseen. Vastaajista, jotka eivät kertomansa mukaan puhu lainkaan suomea tai ruotsia, joka neljäs seuraa vain lähtömaansa politiikkaa. Toisaalta nämä vastaajat ovat yllätyksellisesti myös ryhmässä, joka ei seuraa kummankaan maan politiikkaa. Vastaavasti suomea tai ruotsia erinomaisesti puhuvat seuraavat selvästi useimmin vain Suomen politiikkaa.

Syrjintäkokemukset eivät ole yhteydessä vastaajien ylijärjaiseen poliittiseen kiinnittymiseen. Kuitenkin se, missä määrin vastaaja kokee kuuluvansa yhtäältä suomalaisiin ja yhtäältä lähtömaansa kansalaisiin, heijastuu myös ylijärjaiseen poliittiseen kiinnittymiseen. Itsensä vain suomalaisiksi kokevista kolmannes seuraa vain Suomen politiikkaa. Vastaajat, jotka eivät koe kuuluvansa kummankaan maan kansalliseen yhteisöön, seuraavat politiikkaa harvimmoin.

Taulukko 1. Poliittisen kiinnittymisen ylijalaisuusorientaatio taustamuuttujittain (riviprosentit)

	Ylijalaisuusorientaatio				(N)	Khiin neliö- testin p-arvo
	Molemmat	Vain Suomi	Vain lähtömaa	Ei kumpikaan		
Kaikki	54,6	13,8	12,3	19,3	(7064)	
Sukupuoli						<0,001
Nainen	51,1	16,1	11,5	21,3	(3421)	
Mies	57,9	11,7	13,0	17,4	(3643)	
Ikä						<0,001
18–29-vuotias	37,1	16,6	13,2	33,1	(1172)	
30–39-vuotias	49,7	16,0	16,5	20,8	(2332)	
40–49-vuotias	58,2	11,8	11,5	18,5	(1709)	
50–59-vuotias	67,1	9,8	12,6	10,5	(1116)	
60–69-vuotias	70,0	13,7	9,0	7,2	(621)	
70+-vuotias	73,2	12,8	5,3	8,6	(115)	
Kansalaisuus						<0,001
Suomen kansalainen	55,1	19,6	7,9	17,5	(2554)	
Ei Suomen kansalaisuutta	54,3	10,6	14,8	20,3	(4510)	
Taustamaa						<0,001
Venäjä/NL	62,3	15,3	8,2	14,1	(1527)	
Viro	58,4	18,4	10,5	12,7	(958)	
Muu Eurooppa	56,6	10,6	16,2	16,6	(1199)	
Lähi-itä ja Pohjois-Afrikka	54,6	13,9	9,8	21,7	(1290)	
Muu Afrikka	47,2	15,9	13,8	23,1	(584)	
Kaakkois-Aasia	41,2	10,3	16,1	32,5	(589)	
Muu Aasia, Amerikka ja Oseania	48,1	11,4	16,0	24,5	(890)	
Maahanmuuttosyy						<0,001
Oma työ tai työnhaku	60,7	8,1	15,6	15,6	(1663)	
Oma opiskelu	51,7	12,3	15,9	20,2	(799)	
Puolison työ tai opiskelu	55,9	10,9	12,8	20,4	(548)	
Muut perhesyyt	55,8	13,3	11,8	19,0	(1763)	
Pakolaisuus	48,8	18,7	10,4	22,2	(1228)	
Paluumuutto	59,8	22,6	5,1	12,5	(619)	
Muu	36,0	18,8	9,4	35,9	(319)	
Maahanmuuttoikä						<0,001
0–5-vuotiaana	34,1	36,4	0,7	28,9	(160)	
6–12-vuotiaana	24,7	32,9	5,8	36,6	(358)	
13–17-vuotiaana	43,1	22,1	9,4	25,3	(403)	
25–34-vuotiaana	54,7	12,4	13,3	19,6	(4370)	
35–54-vuotiaana	64,4	9,6	12,8	13,3	(1656)	
55+-vuotiaana	71,6	8,9	13,5	6,1	(116)	
Suomessa asutut vuodet						<0,001
Alle 5 vuotta	49,4	9,7	16,9	24,0	(1122)	
5–10 vuotta	51,6	11,9	14,5	22,0	(2278)	
11–15 vuotta	57,4	10,6	11,4	20,6	(1401)	
16–20 vuotta	55,2	14,6	12,6	17,6	(780)	

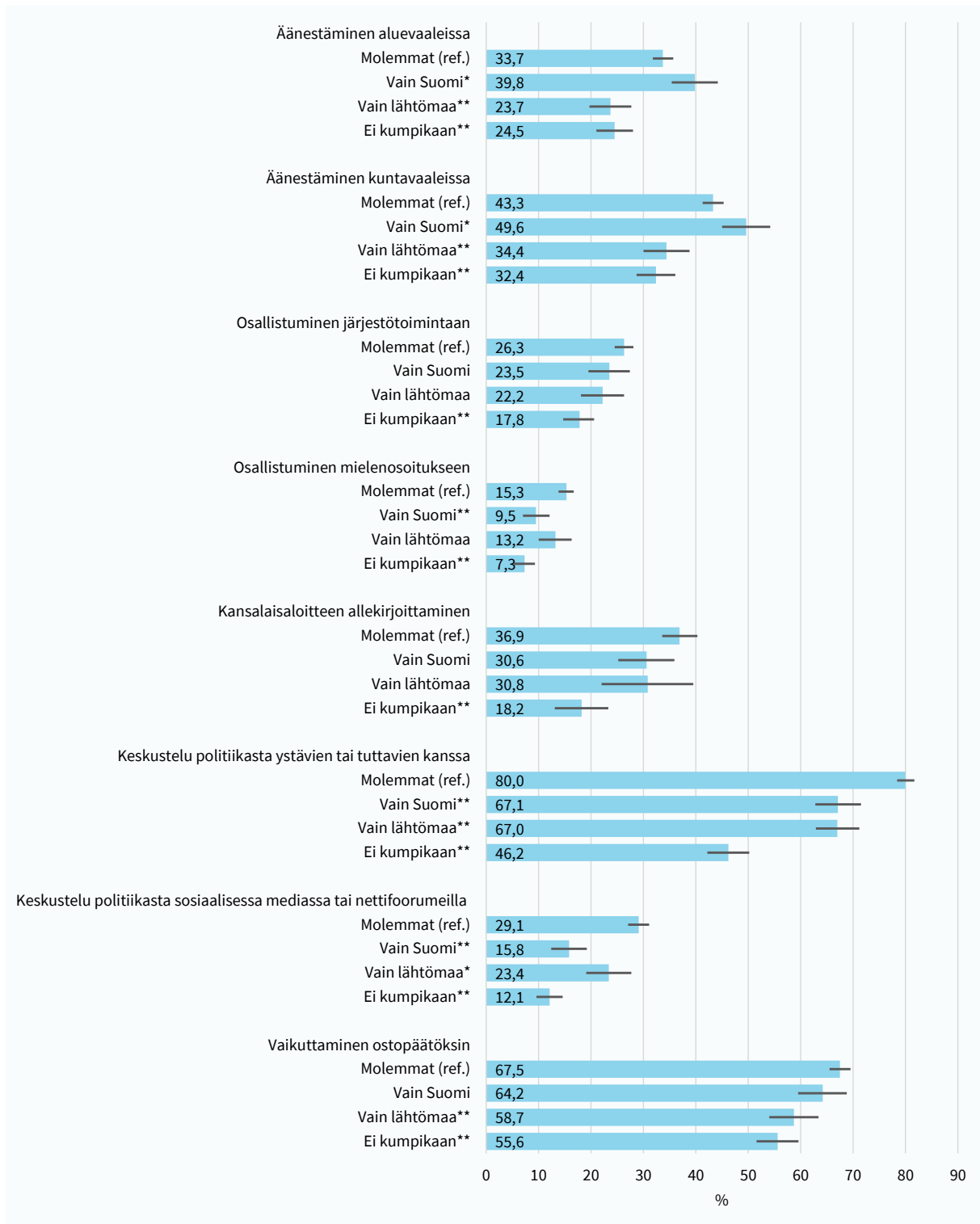
Yli 20 vuotta	60,2	22,6	6,1	11,2	(1482)
Koulutus					<0,001
Perusaste	49,3	11,5	17,7	21,5	(1292)
Toinen aste	54,7	16,2	9,8	19,2	(2268)
Korkea-aste	60,7	12,8	12,2	14,3	(2974)
Tulotaso					>0,001
-15 000 eur	50,6	14,2	11,3	23,9	(1544)
15 001-35 000 eur	52,0	14,8	12,7	20,5	(2308)
35 001-55 000 eur	59,6	12,7	11,1	16,6	(1360)
55 001-75 000 eur	60,9	12,2	16,9	10,0	(689)
75 000 eur +	62,3	15,2	12,5	10,0	(606)
Suomen/ruotsin kielen taito					<0,001
Ei puhu lainkaan	43,8	3,7	26,0	26,6	(654)
Aloittelija	53,8	7,4	17,0	21,8	(2041)
Keskitaso	58,8	13,9	10,0	17,3	(2310)
Osaa erinomaisesti	53,9	23,6	5,9	16,6	(2028)
Kokenut syrjintää etnisen taustan vuoksi					0,826
Ei	55,0	13,8	12,7	18,5	(4545)
Kyllä	54,5	14,0	12,0	19,6	(2229)
Kokee kuuluvansa...					<0,001
suomalaisiin ja lähtömaansa kansalaisiin	60,0	11,8	11,9	16,2	(1906)
vain suomalaisiin	50,5	29,2	3,6	16,6	(1238)
vain lähtömaansa kansalaisiin	58,2	5,6	18,1	18,2	(1989)
ei kumpaankaan	45,6	14,8	13,1	26,5	(1473)

Kuviossa 1 on tiivistetty kahdeksan logistisen regressiomallin tulokset. Kussakin mallissa on ollut selitettävänä muuttujana eri poliittisen osallistumisen muoto aina vaaliosallistumisesta mielenosoituksiin osallistumiseen. Selittävänä muuttujana malleissa on ylitajainen poliittinen kiinnittyminen, ja lisäksi niissä on kontrolloitu lukuisia taustamuuttujia (ks. kuvion alaviite). Mallien pohjalta on laskettu osallistumisaste kullekin osallistumismuodolle, kun taustamuuttujat on vakioitu.

Tulokset viittaavat siihen, että pääsääntöisesti samanaikainen kiinnostus sekä Suomen että lähtömaan politiikkaa kohtaan on suotuisimmin yhteydessä useiden osallistumismuotojen käyttöön. Vaaliosallistuminen muodostaa poikkeuksen sääntöön, sillä äänestäminen on yleisintä niiden keskuudessa, jotka seuraavat aktiivisesti vain Suomen politiikkaa. Sitä vastoin vain Suomen politiikkaa seuraavien todennäköisyys vaikuttaa mielenosoitukseen osallistumalla on matalampi kuin molempien maiden politiikkaa seuraavilla.

Kiinnostuksen kumuloituminen on yhteydessä etenkin politiikasta keskustelemiseen oman lähipiirin kanssa. Niistä, jotka seuraavat aktiivisesti sekä lähtömaansa että Suomen politiikkaa, neljä viidestä (80 %) on pyrkinyt vaikuttamaan itselleen tärkeisiin asioihin keskustelemalla politiikasta ystäviensä tai tuttaviansa kanssa. Vastaava osuus on alle puolet (46 %) niiden keskuudessa, jotka eivät seuraa kumpaankaan maan politiikkaa. Myös ostopäätöksiin vaikuttaminen on yleisintä molempien maiden politiikkaa seuraavilla.

Keskustelu politiikasta sosiaalisessa mediassa tai nettifoorumeilla on yleisempää lähtömaan politiikkaa seuraavien keskuudessa kuin vain Suomen politiikkaa seuraavilla.

Kuvio 1. Poliittisen kiinnittymisen ylijajaisuuden yhteys poliittisen osallistumisen eri muotoihin. Logistisen regressiomallin ennustama osallistumisaste ja 95 % luottamusväli.

Huom. Mallivakioidut osallistumisasteet on laskettu liitetaulukossa 1 esitettyjen logististen regressioanalyysien pohjalta. Kaikissa malleissa on kontrolloitu sukupuoli, ikä, koulutus, tulotaso, Suomen kansalaisuus, muuttoikä, maassa asuttujen vuosien määrä, maahanmuuttosyy ja lähtömaa. Asteriskit kertovat, onko ero ylijajaisuudesta kiinnittymistä kuvaavan neliluokkaisen muuttujan kategorioiden välillä tilastollisesti merkitsevä, kun referenssikategoriana on ”molemmat” (** $p < 0,01$, * $p < 0,05$).

Syrjintä, kuulumisen kokemus ja poliittinen luottamus

Taulukosta 2 havaitaan, että syrjintää etnisen taustansa vuoksi kokeneilla on keskimäärin alhaisempi poliittinen luottamus kuin heillä, jotka eivät kertomansa mukaan ole kokeneet syrjintää. Myös kuulumisorientaatio on tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä poliittiseen luottamukseen siten, että luottamus on korkeampaa niillä vastaajilla, jotka kokevat kuuluvansa suomalaiseen yhteiskuntaan, ja matalinta niillä, jotka eivät koe kuuluvansa kumpaankaan, eivät suomalaisiin eivätkä syntymä-/lähtömaansa kansalaisiin. Myös maahanmuuttoikä on tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä poliittiseen luottamukseen. Poliittinen luottamus on sitä korkeampaa, mitä vanhempana vastaaja on muuttanut Suomeen.

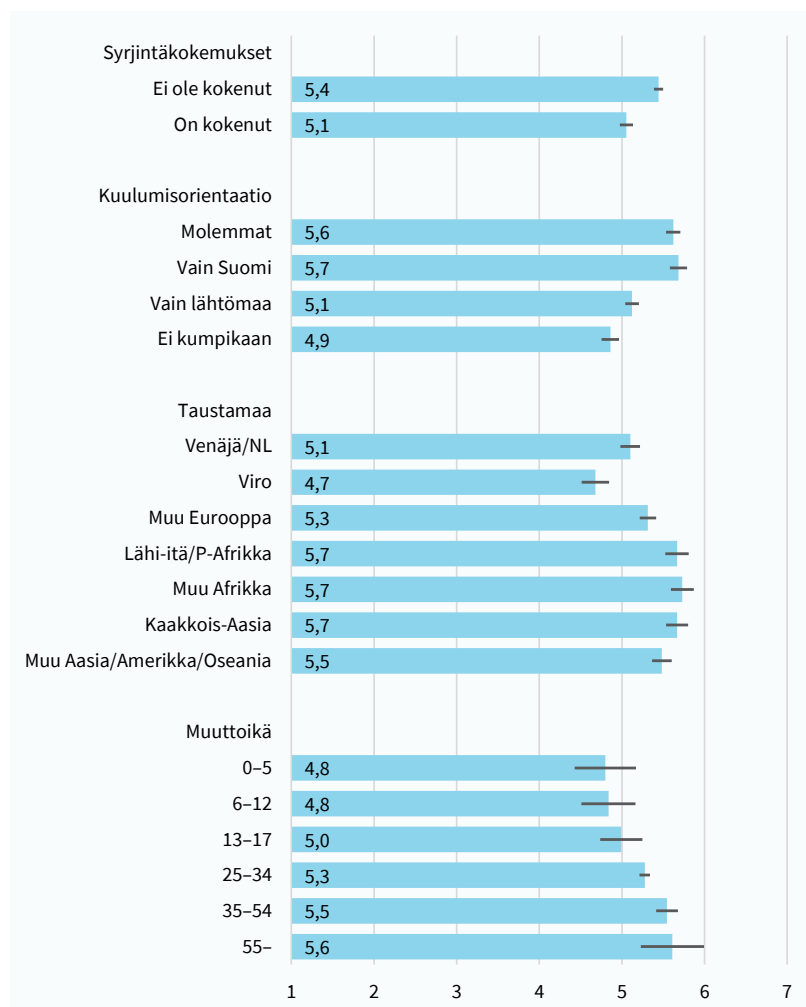
Kuviossa 2 on esitetty regressiomallin ennustamat piste-estimaatit poliittiselle luottamukselle asteikolla 1–7 syrjinnän, kuulumisorientaation, maahanmuuttoian ja taustamaan osalta, kun muut mallissa olevat muuttajat on vakioitu. Kuviosta nähdään edellisten havaintojen lisäksi, kuinka virolaistaustaisilla on vertailluista maaryhmistä kaikkein alhaisin poliittinen luottamus (4,7) huolimatta siitä, että mallissa on vakioitu mm. ikä, sukupuoli, Suomen kansalaisuus, Suomessa asuttu aika ja maahanmuuttosyy.

Taulukko 2. Syrjinnän ja kuulumisorientaation yhteys poliittiseen luottamukseen. Lineaarinen regressioanalyysi.

Poliittinen luottamus (1–7)	Regressiokerroin	(Keskivirhe)
Kokenut syrjintää (ref. Ei)	-0,389**	(0,050)
Kuulumisorientaatio (ref. Molemmat)		
Vain Suomi	0,063	(0,069)
Vain syntymä-/lähtömaa	-0,499**	(0,062)
Ei kumpikaan	-0,761**	(0,072)
Nainen (ref. Mies)	0,096	(0,050)
Ikäluokka (ref. 18–29)		
30–39	0,025	(0,083)
40–49	-0,076	(0,105)
50–59	-0,080	(0,132)
60–69	0,069	(0,163)
70–	0,352	(0,262)
Koulutus (ref. Perusaste)		
Toinen aste	0,123	(0,080)
Korkea-aste	-0,051	(0,082)
Tulot (ref. -15 000eur)		
15 001–35 000eur	0,005	(0,069)
35 001–55 000eur	-0,007	(0,074)
55 001–75 000eur	0,006	(0,086)
75 000+eur	0,083	(0,096)
Suomen kansalainen (ref. Ei)	-0,015	(0,061)
Kielitaito (ref. Ei puhu lainkaan)		
Aloittelija	0,109	(0,086)
Keskitasoinen	0,050	(0,092)
Osaa erinomaisesti	0,111	(0,105)
Muuttoikä (ref. -5)		
6–12	0,038	(0,201)
13–17	0,193	(0,195)
25–34	0,478*	(0,187)
35–54	0,746**	(0,225)
55–	0,812**	(0,311)
Suomessa asuttu aika (ref. Alle 5)		
5–10	-0,073	(0,076)
11–15	-0,112	(0,092)
16–20	-0,115	(0,118)
Yli 20	-0,201	(0,128)
Maahanmuuttosyy (Ref. Oma työ)		
Oma opiskelu	0,031	(0,087)
Puolison työ/opiskelu	-0,108	(0,091)
Muut perhesyyt	-0,208**	(0,069)
Pakolaisuus/turvapaikanhaku	0,030	(0,098)

Paluumuutto	-0,364**	(0,102)
Muu	-0,088	(0,120)
Taustamaaryhmä (ref. Venäjä/NL)		
Viro	-0,421**	(0,102)
Muu Eurooppa	0,215**	(0,080)
Lähi-itä/P-Afrikka	0,566**	(0,098)
Muu Afrikka	0,631**	(0,100)
Kaakkois-Aasia	0,569**	(0,095)
Muu Aasia/Amerikka/Oseania	0,383**	(0,087)
Vakio	5,095**	(0,241)
(N)	(5565)	

** p<0,01, * p<0,05

Kuvio 2. Regressiomallin ennustama poliittinen luottamus syrjintäkokemusten, kuulumisorientaation, muuttoian mukaan (95 % luottamusvälit).

Entä miten luottamus suomalaisia poliittisia instituutioita kohtaan samoin kuin syrjintä ja kuulumisen kokemukset heijastuvat maahanmuuttaneiden poliittisen osallistumiseen? Taulukossa 3 esitetään useiden logististen regressioanalyysien tulokset siten, että kussakin mallissa selitettävänä muuttujana on eri poliittisen osallistumisen muoto. Tätä analyysia varten poliittinen luottamus on koodattu kolmeluokkaiseksi (arvot 1–3=matala (13 % vastaajista), arvot 4–5=keskitaso (43 % vastaajista), arvot 6–7=korkea (44 % vastaajista)).

Taulukossa 3 esitetään mallivakioidut osallistumisasteet, jotka on laskettu liitetaulukossa 2 esitettyjen logististen regressioanalyysien pohjalta. Siitä havaitaan, että poliittinen luottamus on tilastollisesti merkittävästi yhteydessä kuntavaaleissa äänestämiseen. Mallin ennustama osallistumisaste kuntavaaleissa on 35,1

prosenttia niillä, joiden poliittinen luottamus on korkea, ja vastaavasti 31,5 prosenttia kun luottamus on matala. Poliittinen luottamus on lisäksi yhteydessä sosiaalisessa mediassa ja verkossa käytävään keskusteluun. Ne, joiden poliittinen luottamus on matalaa, keskustelevat aktiivisemmin kuin he, joiden luottamus on niin sanotusti keskitasoa.

Syrjintä ei ole suoraan yhteydessä vaaliosallistumiseen. Aiemmasta analyysistä taulukossa 1 voidaan kuitenkin päätellä, että syrjintä on välillisesti yhteydessä äänestämiseen siten, että se heikentää luottamusta Suomen poliittisiin instituutioihin. Lisäksi se on myös yhteydessä kuulumisen kokemukseen (Eid ym. 2024) ja myös siten välillisesti poliittiseen osallistumiseen.

Syrjintäkokemukset ovat sen sijaan suoraan yhteydessä alttiuteen osallistua mielenosoituksiin, allekirjoittaa kansalaisaloite ja keskustella politiikasta lähipiirin kanssa sekä sosiaalisessa mediassa ja muualla verkossa sekä vaikuttaa ostopäätöksiin.

Kuulumisen kokemukset ovat tilastollisesti yhteydessä muihin poliittisen osallistumisen muotoihin lukuun ottamatta ostopäätöksiin vaikuttamista ja keskustelua verkossa. Kun vertailukategoriana on samanaikainen kuulumisen kokemus sekä suomalaisiin että syntymä-/lähtömaan kansalaisiin, todennäköisyys äänestää vaaleissa on matalampi niillä, jotka eivät koe kuuluvansa suomalaisiin.

Vaikuttaminen itselle tärkeisiin asioihin järjestötoimintaan osallistumalla on em. vertailukategoriaan verrattuna harvinaisempaa kaikissa muissa ryhmissä eli toisin sanoen myös niiden keskuudessa, jotka kokevat kuuluvansa vain suomalaisiin. Järjestöosallistuminen onkin todennäköisintä niiden keskuudessa, joilla on psykologinen ylijäräinen side lähtömaahan, mutta jotka kiinnittyvät myös suomalaiseen yhteiskuntaan.

Osallistuminen mielenosoituksiin on harvinaisempaa niillä, jotka eivät koe itseään suomalaisiksi. Harvinaisinta se on marginaaliin jäävillä eli heillä, jotka eivät koe kuuluvansa kumpaankaan kansalliseen ja siten myöskään poliittiseen yhteisöön. Tähän marginaaliin kuuluvat myös keskustelevat muita ryhmiä vähemmän politiikasta lähipiirinsä kanssa, mikä kuvastaa yleisemmällä tasolla heikompaa kiinnittymistä politiikkaan.

Taulukko 3. Poliittisen luottamuksen, syrjinnän ja kuulumisen kokemuksen yhteys poliittisen osallistumisen eri muotoihin. Logistisen regressioanalyysin pohjalta lasketut mallivakioidut osallistumisasteet (%).

Huom. Mallivakioidut osallistumisasteet on laskettu liitetaulukossa 2 esitettyjen logististen regressiomallien pohjalta. Asteriskit kertovat, eroa-

	Aluevaaleissa äänestämisen	Kunta-vaaleissa äänestämisen	Järjestötoiminta	Osallistuminen mielenosoitukseen	Kansalaisaloitteen allekirjoittaminen	Keskustelu poliitikasta yst. ja tuttav. kanssa	Keskustelu poliitikasta somessa ja verkossa	Vaikuttaminen ostopäätöksiin
Poliittinen luottamus								
Matala (ref.)	31,5	38,0	22,7	13,4	38,5	73,6	27,2	63,2
Keskitaso	30,2	40,7	24,5	12,1	33,5	70,4	22,0*	63,2
Korkea	35,1	43,9*	25,1	14,0	32,0	72,3	25,3	66,5
Syrjintä								
Ei ole kokenut (ref.)	33,0	41,9	24,1	11,6	31,2	68,6	21,6	63,4
On kokenut	31,5	41,5	25,3	15,8**	37,6*	77,0**	28,7**	67,0*
Kuulumisorientaatio								
Molemmat (ref.)	35,8	45,4	30,0	16,4	35,9	73,6	24,4	65,8
Vain Suomi	36,2	46,2	24,4	14,0	35,3	72,1	25,5	66,8
Vain lähtömaa	27,8**	38,4**	22,2**	12,1**	33,1	74,2	25,1	64,1
Ei kumpikaan	30,4*	37,5**	21,2**	10,2**	27,9*	65,0**	21,2	62,2
(N)	(4884)	(5082)	(5465)	(5470)	(1989)	(5509)	(5462)	(5465)

vatko selittävän muuttujan kategoriat tilastollisesti merkitsevästi toisistaan suhteessa referenssikategoriaan (** p<0,01, * p<0,05). Malleissa on vakioitu sukupuoli, ikä, koulutus, tulotaso, Suomen kansalaisuus, suomen/ruotsin kielen taito, muuttoikä, Suomessa asuttu aika, maahanmuuttosyy ja taustamaaryhmä. Kansalaisaloitteen voivat allekirjoittaa vain Suomen kansalaiset ja siksi ko. mallissa mukana vain kansalaisuuden saaneet.

Johtopäätökset

Tässä artikkelissa on tarkasteltu THL:n vuosina 2022 ja 2023 keräämän MoniSuomi-tutkimuksen avulla Suomeen muuttaneiden poliittista osallistumista, poliittisen kiinnittymisen ylläpitämistä ja poliittista luottamusta.

Ylläpitämistä poliittista kiinnittymistä mitattiin sillä, kuinka aktiivisesti vastaajat kertoivat seuraavansa mediasta yhtäältä lähtömaansa ja toisaalta Suomen politiikkaa. Tutkimus osoitti, että ylivoimaisesti suurin osa eli reilu puolet kyselyvastaajista seuraa aktiivisesti molempien maiden politiikkaa. Vain Suomen politiikkaa seuraa reilu kymmenes ja vastaava osuus seuraa vain lähtömaansa politiikkaa. Viidennes ei seuraa kummankaan maan politiikkaa aktiivisesti.

Yleisesti ajatellaan, että ajankohtaisten yhteiskunnallisten tapahtumien seuraaminen heijastuu siihen, missä määrin yksilöt kykenevät muodostamaan niistä harkittuja ja ideologisesti yhtenäisiä mielipiteitä (esim. Deth 1990). MoniSuomi-tutkimuksen tulokset ovatkin johdonmukaisia siltä osin, että vähiten politiikkaan osallistuvat kauttaaltaan ne vastaajat, jotka eivät seuraa aktiivisesti kummankaan maan politiikkaa.

Mitä tulee siihen, heikentääkö ylläpitämistä poliittinen kiinnittyminen poliittista osallistumista Suomessa, vastaus on MoniSuomi-tutkimuksen valossa jossain määrin kyllä. Vain Suomen politiikkaa aktiivisesti seuraavien todennäköisyys äänestää alue- ja kuntavaaleissa on korkeampi kuin molempien maiden politiikkaa seuraavien. Samalla kuitenkin molempien maiden politiikkaa aktiivisesti seuraavien todennäköisyys äänestää on selvästi korkeampi kuin vain lähtömaan politiikkaa seuraavien tai niiden, jotka eivät seuraa politiikkaa ylipäätään.

Johdonmukainen tulos on myös se, että keskustelu politiikasta sosiaalisessa mediassa tai nettifoorumeilla on yleisempää lähtömaan politiikkaa seuraavien keskuudessa kuin vain Suomen politiikkaa seuraavilla. Tämä kuvastaa sitä, kuinka merkittävää digitalisaatio on ylläpitämistä poliittiselle kiinnittymiselle, sillä se tarjoaa mahdollisuuksia poliittiselle keskustelulle keskustelijoiden fyysisestä olinpaikasta riippumatta (esim. Marino 2015).

MoniSuomi-tutkimuksen tulokset osoittavat lisäksi, että kokemus syrjinnästä on yhteydessä matalampaan poliittiseen luottamukseen. Vastaavasti poliittinen luottamus on korkeampaa niillä vastaajilla, jotka kokevat kuuluvansa suomalaisen yhteiskuntaan, ja matalinta niillä, jotka eivät koe kuuluvansa suomalaisiin eivätkä syntymä-/lähtömaansa kansalaisiin.

Myös maahanmuuttoikä heijastuu poliittiseen luottamukseen ollen sitä korkeampaa, mitä vanhempana vastaaja on muuttanut Suomeen. Tämä on linjassa esimerkiksi Ruotsissa tehtyjen havaintojen kanssa (Adman ja Strömblad 2015) ja osan vastaajista kohdalla se voi kertoa siitä, että muutto Suomen kaltaiseen alhaisen korruption maahan luo kontrastin joidenkin lähtömaiden ja Suomen välillä Suomen eduksi. Nuorena Suomeen muuttaneiden kohdalla kokemuksia lähtömaan poliittisesta järjestelmästä on kuitenkin kertynyt vähemmän ja Suomen järjestelmästä enemmän, joten vertailuasetelma maiden välillä vaikuttaa luottamukseen todennäköisesti vähemmän.

Analyysissä havaittiin lisäksi, että virolaistustaustaisilla on vertailluista maaryhmistä kaikkein alhaisin poliittinen luottamus. Vastaavia tuloksia virolaistustaustaisten muita ryhmiä alhaisemmasta poliittisesta luottamuksesta on saatu myös aiemmissa tutkimuksissa (Pitkänen ym. 2019; Kuusio ym. 2020), mikä korostaa tarvetta jatkotutkimukselle.

Korkea poliittinen luottamus on yhteydessä institutionaaliseen poliittiseen osallistumiseen Suomessa eli se lisää todennäköisyyttä äänestää kuntavaaleissa. Matala poliittinen luottamus on yhteydessä aktiivisempaan poliittiseen keskusteluun sosiaalisessa mediassa ja verkossa. Yleisesti ottaen poliittinen luottamus on varsin korkealla tasolla, mikä osalla vastaajista voi kuitenkin kuvastaa myös niin kutsuttua sokeaa luottamusta, joka ei perustu aktiiviseen ja kriittiseen kansalaisuuteen vaan ennemmin mielikuviin järjestelmän luotettavuudesta.

Todennäköisyys äänestää vaaleissa on matalampi niillä, jotka eivät koe kuuluvansa suomalaisiin. Toisin sanoen institutionaalinen, poliittista järjestelmää ylläpitävä ja tukeva osallistuminen perustuu kokemukseen poliittisen yhteisön jäsenyydestä.

Syrjintäkokemukset lisäävät todennäköisyyttä osallistua mielenosoituksiin, allekirjoittaa kansalaisaloite ja keskustella politiikasta lähipiirin kanssa sekä sosiaalisessa mediassa ja muualla verkossa. Syrjinnällä ei havaita olevan suoraa yhteyttä äänestämiseen, mutta se voi välillisesti laskea vaaliosallistumista madaltamalla poliittista luottamusta.

Poliittinen osallisuus on tärkeä osa kokonaisvaltaista kotoutumista. Tällä hetkellä jo lähes joka kymmenes Suomessa asuva on ulkomaalaistaustainen eli henkilö, jonka vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla (Tilastokeskus 2024). Siten ulkomaalaistaustaisen väestön potentiaalinen merkitys suomalaisen demokraattisen järjestelmän tulevaisuudelle kasvaa alati. Yhteiskunnan on tärkeää turvata eri väestöryhmien yhdenvertaiset mahdollisuudet vaikuttaa itseään ja itselle tärkeitä ryhmiä koskeviin päätöksiin huomioiden, että asenteet poliittista järjestelmää kohtaan myös periytyvät vanhemmilta lapsille (Kestilä-Kekkonen ym. 2023). Ellei syrjinnän ja eriarvoistumisen ehkäisyyn panosteta riittävästi, kriittisyys poliittista järjestelmää kohtaan voi kanavoitua voimakkaana järjestelmänvastaisena toimintana, eikä ainoastaan rauhanomaisiin mielenilmauksiin osallistumisena.

Ylirajaiset identiteetit ja ylirajainen poliittinen kiinnittyminen yleistyvät kasvavan muuttoliikkeen myötä niin maailmalla kuin myös Suomessa. Ylirajaisella poliittisella kiinnittymisellä on MoniSuomi-tutkimuksen perusteella vaikutuksia siihen, kuinka tiiviisti maahanmuuttaneet osallistuvat Suomen politiikkaan. Jatkotutkimuksissa olisikin aiheellista selvittää, miten ylirajainen poliittinen kiinnittyminen vaikuttaa mm. poliittisiin arvoihin ja asenteisiin, sillä ylirajaisuus koskettaa myös maahanmuuttaneiden jälkeläisiä. Vaikka toinen sukupolvi ei suoraan peri vanhempiensa ylirajaisia sidoksia, he voivat vanhempien lähtömaahan suuntautuvien vierailujen ja siellä tapahtuvien ihmisten ja paikkojen kohtaamisen kautta rakentaa ylirajaisia siteitä omista lähtökohdistaan (Haikkola, 2011; 2012).

Maahanmuuttaneiden ja etnisten vähemmistöjen ylirajaista elämäntyyliä on tutkittu Suomessa jo melko pitkään (esim. Martikainen 2006), ja poliittisen kiinnittymisen ylirajaisuutta on tutkittu jonkin verran ulko-suomalaisten poliittisen osallistumisen kautta (Peltoniemi 2018; Peltoniemi ym. 2019). Maahanmuuttaneet ja heidän jälkeläisensä kuitenkin muodostavat alati kasvavan osan Suomen väestöstä ja siten myös vaalien äänioikeutetuista. Siten tutkimus näiden ryhmien ylirajaisesta poliittisesta kiinnittymisestä laajentaisi kuvaa maahanmuuttaneiden poliittisista identiteeteistä ja osallistumisesta Suomessa.

Lähteet

- Adman, P., & Strömblad, P. (2015). Political Trust as Modest Expectations: Exploring Immigrants' Falling Confidence in Swedish Political Institutions. *Nordic Journal of Migration Research*, 5(3), 107–116. <https://doi.org/10.1515/njmr-2015-0007>
- André, S. (2014). Does Trust Mean the Same for Migrants and Natives? Testing Measurement Models of Political Trust with Multi-group Confirmatory Factor Analysis. *Social Indicators Research*, 115(3), 963–982. <https://doi.org/10.1007/s11205-013-0246-6>
- Bélanger, É. (2017). Political trust and voting behaviour. Teoksessa S. Zmerli & T. W. G. van der Meer (Toim.), *Handbook on Political Trust* (ss. 242–255). Edward Elgar Publishing Limited. <http://ebookcentral.proquest.com/lib/tampere/detail.action?docID=4800090>
- Bird, K., Saalfeld, T., & Wüst, A. M. (2011). Ethnic diversity, political participation and representation: A theoretical framework. Teoksessa Bird, K., Saalfeld, T. & Wüst, A. M. (toim.), *The Political Representation of Immigrants and Minorities* (ss. 1–21). Lontoo: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203843604>
- Brady, H.E., Verba S. & Scholzman, K. L. (1995). Beyond SES: A Resource Model of Political Participation. *American Political Science Review*, 89(2), 271–294. <https://doi.org/10.2307/2082425>
- Chaudhary, A.R. (2018). Voting here and there: political integration and transnational political engagement among immigrants in Europe. *Global Networks*, 18: 437–460. <https://doi.org/10.1111/glob.12171>
- Eid, M., García-Velázquez, R., Renvik, T. A., Castaneda, A. & Kuusio, H. (2024). Syrjäntökemukset selittävät Suomeen muuttaneiden heikompaa elämänlaatua ja yhteiskuntaan kiinnittymistä. Teoksessa Renvik, T. A. & Säävälä, M. (toim.) *Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2023: Näkökulmana väestösuhteet* (ss. 130–140). Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-703-8>
- Fennema, M., & Tillie, J. (1999). Political participation and political trust in Amsterdam: Civic communities and ethnic networks. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 25(4), 703–726. <https://doi.org/10.1080/1369183X.1999.9976711>
- Gabriel, O. W. (2017). Participation and political trust. Teoksessa S. Zmerli & T. W. G. van der Meer (Toim.), *Handbook on Political Trust* (ss. 228–241). Edward Elgar Publishing Limited. <http://ebookcentral.proquest.com/lib/tampere/detail.action?docID=4800090>
- Guarnizo, L. E., Portes, A. & Haller, W. (2003). Assimilation and transnationalism: determinants of transnational political action among contemporary migrants. *American Journal of Sociology*, 108(6), 1211–1248. <https://doi.org/10.1086/375195>
- Haikkola, L. (2011). Making Connections: Second-Generation Children and the Transnational Field of Relations. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 37(8), 1201–1217. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2011.590925>
- Haikkola, L. (2012). *Monipaikkainen nuoruus: Toinen sukupolvi, transnationaalisuus ja identiteetit*. Helsingin yliopisto.
- Helander, V. (1998). *Kolmas sektori*. Helsinki: Gaudeamus.
- Hetherington, M. J. (1998). The Political Relevance of Political Trust. *The American Political Science Review*, 92(4), 791–808. <https://doi.org/10.2307/2586304>
- Hooghe, M. & Marien, S. (2013). A Comparative Analysis of the Relation between Political Trust and Forms of Political Participation in Europe. *European Societies*, 15(1), 131–152. <https://doi.org/10.1080/14616696.2012.692807>
- Jäske, M., & Rapeli, L. (2018). Kansalaisosallistumisen uudet muodot ja vaikuttavuus. Tutkimuskatsauksia 5/2018. Turun kaupunki, Kaupunkitutkimusohjelma.
- Kestilä-Kekkonen, E., & Korvela, P.-E. (2017). Vaali- ja puolueosallistumisesta demokratiainnovaatioihin: Syvennykö vai heikentykö demokratia? Teoksessa E. Kestilä-Kekkonen & P.-E. Korvela (Toim.), *Poliittinen osallistuminen: Vanhan ja uuden osallistumisen jännitteitä* (ss. 8–29). SoPhi.
- Kestilä-Kekkonen, E., & Vento, I. (2019). Poliittinen luottamus—Käsitteet, teoriat ja mittaaminen. Teoksessa M. Bäck & E. Kestilä-Kekkonen (Toim.), *Poliittinen ja sosiaalinen luottamus: Polut, trendit ja kuulut* (ss. 18–34). Valtiovarainministeriö. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161610>
- Kestilä-Kekkonen, E., Sipinen, J. & Söderlund, P. (2023). Mummy's Girls, Daddy's Boys: The Gendered Transmission of Political Engagement in Families. *West European Politics*, DOI: 10.1080/01402382.2023.2275447
- Kuusio, H., García Velázquez, R., Mäkipää, L., Klemetilä, K., Castaneda, A. & Lilja, E. (2023). Ulkomaalaistaustaisen aikuisväestön terveys ja hyvinvointi – MoniSuomi 2022: Joka kolmas maahanmuuttanut ei saa riittävästi lääkärin palveluita. Tilastoraportti: 36/2023, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. <https://www.julkari.fi/handle/10024/146729>
- Kuusio, H., Lämsä, R., Kazi, V., & Leemann, L. (2020). Sosiaalinen ja poliittinen osallistuminen. Teoksessa H. Kuusio, A. Seppänen, S. Jokela, L. Somersalo, & E. Lilja (Toim.), *Ulkomaalaistaustaisten terveys ja hyvinvointi Suomessa: FinMoni-tutkimus 2018–2019* (ss. 69–74). Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. <https://www.julkari.fi/handle/10024/139210>
- Lahtinen, H., Wass, H., & Hiilamo, H. (2019). Luottamus poliittisen osallistumisen sosioekonomisten erojen selittäjänä. Teoksessa M. Bäck & E. Kestilä-Kekkonen (Toim.), *Poliittinen ja sosiaalinen luottamus: Polut, trendit ja kuulut* (ss. 138–155). Valtiovarainministeriö. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161610>
- Lentin, R. (2012). Introduction: Immigration in Ireland and Migrant-Led Activism. Teoksessa Lentin, R. & Moreo, E. (toim.) *Migrant Activism and Integration from Below in Ireland* (ss. 1–20). Lontoo: Palgrave Macmillan UK. https://doi.org/10.1057/9780230369245_1
- Marino, S. (2015). Making Space, Making Place: Digital Togetherness and the Redefinition of Migrant Identities Online. *Social Media + Society*, 1(2). <https://doi.org/10.1177/2056305115622479>
- Martikainen, T. (toim.) (2006). *Ylirajainen kulttuuri — etnisuus Suomessa 2000-luvulla*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Maxwell, R. (2010). Trust in Government Among British Muslims: The Importance of Migration Status. *Political*

- Behavior*, 32(1), 89–109. <https://doi.org/10.1007/s11109-009-9093-1m>
- Miller, A. H. (1974). Political Issues and Trust in Government: 1964–1970. *The American Political Science Review*, 68(3), 951–972. <https://doi.org/10.2307/1959140>
- Morales, L., & Geurts, P. (2006). Associational involvement. Teoksessa Van Deth, J. W., Montero, J. R. & Westholm, A. (toim.) *Citizenship and Involvement in European Democracies: A Comparative Analysis* (ss. 135–157). Lontoo: Routledge.
- Peltoniemi, J., Wass, H., Weide, M., & Nemcok, M. (2019). Laaja kyselyaineisto ulkosuomalaisten poliittisesta osallistumisesta. *Siirtolaisuus - Migration*, 45(4), 14–16.
- Peltoniemi, J. (2018). *On the Borderlines of Voting: Finnish Emigrants' Transnational Identities and Political Participation*. Tampere: Tampereen yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-0810-0>
- Pirkkalainen, P., Näre, L., & Lyytinen, E. (2022). 'I do not trust any of them anymore': Institutional distrust and corrective practices in pro-asylum activism in Finland. *Current Sociology*. <https://doi.org/10.1177/00113921221129313>
- Pitkänen, V., Saukkonen, P., & Westinen, J. (2019). *Samaa vai eri maata? Tutkimus viiden kieliryhmän arvoista ja asenteista Suomessa*. e2 Research.
- Pyykkönen, M., & Martikainen, Tuomas. (2013). Muuttoliike ja kansalaisyhteiskunta. Teoksessa Martikainen, T., Saukkonen, P. & Säävälä, M. (toim.) *Muuttajat: Kansainvälinen muuttoliike ja suomalainen yhteiskunta* (ss. 281–300). Gaudamus.
- Sipinen, J. (2024). *Kirjallisuuskatsaus maahanmuuttaneiden ja heidän jälkeläistensä poliittis-yhteiskunnallisesta osallistumisesta Suomessa*. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2024:5. Helsinki: Valtioneuvoston kanslia.
- Stokes, D. E. (1962). Popular Evaluations of Government: An Empirical Assessment. Teoksessa H. Cleveland & H. D. Lasswell (Toim.), *Ethics and Bigness: Scientific, Academic, Religious, Political, and Military*. Harper and Brothers.
- Sumino, T. (2023). Political Adaptation of Foreign-Born Ethnic Minorities in Britain: The Effects of Pre-Migration Political Learning and Post-Migration Exposure. *International Migration Review*, 57(3), 869–892.
- Söderlund, P. (2019). Poliittinen luottamus vertailevasta näkökulmasta. Teoksessa M. Bäck & E. Kestilä-Kekkonen (Toim.) *Poliittinen ja sosiaalinen luottamus: Polut, trendit ja kuilut* (ss. 35–48). Valtiovarainministeriö. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161610>
- Theocharis, Y., & Van Deth, J. W. (2017). *Political Participation in a Changing World: Conceptual and Empirical Challenges in the Study of Citizen Engagement*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203728673>
- Tilastokeskus (2024). 11rp -- Syntymävaltio iän ja sukupuolen mukaan maakunnittain, 1990-2022. https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vaerak/statfin_vaerak_pxt_11rp.px/
- Tillie, J. (2004). Social capital of organisations and their members: Explaining the political integration of immigrants in Amsterdam. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 30(3), 529–541. <https://doi.org/10.1080/13691830410001682070>
- Tsuda, T. (2012). Whatever Happened to Simultaneity? Transnational Migration Theory and Dual Engagement in Sending and Receiving Countries. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 38(4), 631–649. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2012.659126>
- Tyrberg, M. (2023). The impact of discrimination and support on immigrant trust and belonging. *European Political Science Review*, 16(1), 18–34. <https://doi.org/10.1017/S1755773923000139>
- van Deth, J. W. (1990). Interest in Politics. Teoksessa M. K. Jennings ja J.W. van Deth (toim.) *Continuities in Political Action: A Longitudinal Study of Political Orientations in Three Western Democracies*. De Gruyter.
- Verba, S., & Nie, N. H. (1972). *Participation in America: Political democracy and social equality*. University of Chicago Press.
- Waldinger, R. (2008). Between “Here” and “There”: Immigrant Cross-Border Activities and Loyalties. *International Migration Review*, 42(1), 3–29. <https://www.jstor.org/stable/27645714>
- Wals, S. C., & Rudolph, T. J. (2019). Lost in Acculturation? Pre-migratory Exposure to Democracy and Immigrants' Political Trust in the United States. *International Journal of Public Opinion Research*, 31(1), 70–92. <https://doi.org/10.1093/ijpor/edy002>

Liitteet

Liitetaulukko 1. Poliittisen kiinnittymisen yllirajaisuuden yhteys poliittisen osallistumisen eri muotoihin. Logistinen regressioanalyysi, odds ratio ja suluissa keskivirhe.

	Malli A: Aluevaa- leissa äänestä- minen	Malli B: Kunta- vaa- leissa äänestä- minen	Malli C: Järjes- tötoi- minta	Malli D: Osallis- tuminen mielen- osoituk- seen	Malli E: Kansa- laisaloit- teen al- lekirjoit- taminen	Malli F: Keskus- telu po- liitikasta yst. ja tuttav. kanssa	Malli G: Keskus- telu po- liitikasta somessa ja ne- tissä	Malli H: Vaikut- taminen ostopää- töksiin
Yllirajaisuusorientaatio (ref. Molemmat)								
Vain Suomi	1,369*	1,359*	0,857	0,572**	0,724	0,483**	0,448**	0,854
	(0,173)	(0,170)	(0,110)	(0,097)	(0,125)	(0,060)	(0,064)	(0,103)
Vain lähtömaa	0,555**	0,635**	0,795	0,831	0,733	0,481**	0,738*	0,669**
	(0,079)	(0,081)	(0,106)	(0,133)	(0,182)	(0,057)	(0,101)	(0,078)
Ei kumpikaan	0,588**	0,569**	0,591**	0,423**	0,337**	0,187**	0,328**	0,585**
	(0,074)	(0,065)	(0,071)	(0,069)	(0,073)	(0,020)	(0,044)	(0,060)
Nainen (ref. Mies)	1,014	1,090	0,983	1,417**	1,263	1,021	0,820*	1,080
	(0,091)	(0,093)	(0,084)	(0,153)	(0,174)	(0,090)	(0,071)	(0,086)
Ikä (ref. 18–29)								
30–39	1,388	1,294	1,252	0,723	0,987	0,741*	0,771	0,886
	(0,246)	(0,214)	(0,192)	(0,135)	(0,284)	(0,110)	(0,122)	(0,125)
40–49	1,775**	1,624*	1,809**	0,798	1,052	0,634*	0,913	0,834
	(0,370)	(0,314)	(0,345)	(0,213)	(0,365)	(0,118)	(0,183)	(0,146)
50–59	2,488**	2,501**	1,777*	0,753	0,696	0,933	1,111	0,877
	(0,627)	(0,597)	(0,423)	(0,252)	(0,295)	(0,225)	(0,278)	(0,196)
60–69	2,505**	2,893**	1,510	0,433*	0,617	0,858	1,276	0,546*
	(0,733)	(0,809)	(0,445)	(0,181)	(0,306)	(0,250)	(0,398)	(0,146)
70–	2,029	3,351**	1,780	0,366	0,329	0,615	1,416	0,515
	(0,783)	(1,310)	(0,744)	(0,237)	(0,218)	(0,241)	(0,587)	(0,187)
Koulutus (ref. Perusaste)								
Toinen aste	0,803	0,963	1,010	0,814	0,958	1,089	1,190	1,370**
	(0,114)	(0,125)	(0,139)	(0,148)	(0,255)	(0,135)	(0,173)	(0,159)
Korkea-aste	1,274	1,620**	1,45**	1,464*	1,337	1,579**	1,482**	1,505**
	(0,189)	(0,218)	(0,192)	(0,246)	(0,350)	(0,199)	(0,212)	(0,176)
Tulotaso (ref. –15 000)								
15 001–35 000eur	0,903	0,859	1,103	1,076	1,023	1,242	1,001	1,151
	(0,110)	(0,097)	(0,131)	(0,157)	(0,193)	(0,139)	(0,119)	(0,118)
35 001–55 000eur	0,984	1,109	1,091	0,975	1,037	1,677**	1,019	1,306*
	(0,133)	(0,142)	(0,142)	(0,159)	(0,219)	(0,221)	(0,136)	(0,153)
55 001–75 000eur	1,185	1,305	1,066	0,837	1,241	1,444*	1,051	1,603**
	(0,187)	(0,206)	(0,172)	(0,166)	(0,298)	(0,238)	(0,174)	(0,238)
75 000+eur	1,639**	1,564**	1,108	0,793	1,266	1,832**	0,790	1,715**
	(0,270)	(0,249)	(0,177)	(0,168)	(0,328)	(0,316)	(0,134)	(0,262)

Suomen kansalainen (ref. Ei)	3,111**	2,662**	1,096	1,448**	-	1,202	1,123	1,253*
	(0,325)	(0,264)	(0,111)	(0,188)	-	(0,131)	(0,115)	(0,120)
Kielitaito (ref. Ei puhu lainkaan)								
Aloittelija	1,500*	1,431*	1,122	0,934	0,970	0,967	1,085	1,091
	(0,297)	(0,241)	(0,171)	(0,177)	(0,609)	(0,142)	(0,172)	(0,144)
Keskitasoinen	1,719**	1,701**	1,428*	0,876	1,208	0,973	1,153	1,056
	(0,356)	(0,301)	(0,231)	(0,176)	(0,734)	(0,157)	(0,199)	(0,151)
Erinomaisesti	2,160**	2,058**	1,593**	0,789	1,730	1,055	1,068	1,170
	(0,474)	(0,395)	(0,282)	(0,173)	(1,053)	(0,194)	(0,203)	(0,189)
Muuttoikä (ref. -5)								
6-12	1,049	1,004	1,207	1,193	1,084	0,562	1,807	0,990
	(0,387)	(0,389)	(0,535)	(0,538)	(0,455)	(0,286)	(0,758)	(0,422)
13-17	0,777	0,811	0,643	0,552	0,810	0,200**	1,016	0,668
	(0,294)	(0,321)	(0,293)	(0,286)	(0,359)	(0,097)	(0,439)	(0,274)
25-34	1,014	0,956	0,905	0,508	0,364*	0,249**	0,857	0,782
	(0,355)	(0,347)	(0,382)	(0,231)	(0,166)	(0,117)	(0,337)	(0,296)
35-54	1,420	1,050	0,764	0,426	0,464	0,205**	0,609	0,781
	(0,578)	(0,436)	(0,363)	(0,234)	(0,261)	(0,106)	(0,277)	(0,332)
55-	1,567	1,002	0,565	0,429	0,329	0,275*	0,649	1,122
	(0,890)	(0,561)	(0,357)	(0,335)	(0,378)	(0,175)	(0,388)	(0,628)
Suomessa asuttu aika (ref. Alle 5)								
5-10	1,059	1,316*	0,970	0,923	0,642	0,982	0,981	0,819
	(0,164)	(0,179)	(0,119)	(0,147)	(0,481)	(0,119)	(0,124)	(0,093)
11-15	1,104	1,347	0,809	0,693	0,550	0,796	1,017	0,787
	(0,198)	(0,211)	(0,121)	(0,148)	(0,413)	(0,121)	(0,159)	(0,111)
16-20	1,107	1,557*	1,006	0,654	0,520	1,032	0,781	0,787
	(0,231)	(0,297)	(0,192)	(0,169)	(0,399)	(0,194)	(0,155)	(0,140)
Yli 20	1,425	1,692*	0,648*	0,562	0,727	1,008	0,623*	0,830
	(0,325)	(0,368)	(0,143)	(0,167)	(0,568)	(0,227)	(0,140)	(0,170)
Maahanmuuttosyy (ref. Oma työ)								
Oma opiskelu	1,475*	1,308	1,133	1,005	1,098	1,244	1,089	1,304
	(0,254)	(0,196)	(0,162)	(0,182)	(0,289)	(0,195)	(0,163)	(0,182)
Puolison työ/opiskelu	1,268	1,200	1,014	0,630*	0,444**	0,602**	0,808	0,934
	(0,220)	(0,186)	(0,152)	(0,130)	(0,132)	(0,091)	(0,126)	(0,131)
Muut perhesyyt	1,392*	1,575**	0,794	0,897	0,639*	0,926	1,026	1,090
	(0,182)	(0,182)	(0,095)	(0,146)	(0,138)	(0,113)	(0,124)	(0,122)
Pakolaisuus/turvapai- kanhaku	1,312	1,388	0,867	1,158	0,749	0,791	0,946	0,865
	(0,236)	(0,235)	(0,146)	(0,249)	(0,190)	(0,133)	(0,158)	(0,134)
Paluumuutto	1,270	1,314	0,945	0,522**	0,794	0,863	0,601**	1,215
	(0,221)	(0,214)	(0,172)	(0,130)	(0,202)	(0,160)	(0,109)	(0,196)
Muu	1,404	1,284	0,859	0,786	1,084	0,802	0,753	1,025
	(0,321)	(0,282)	(0,185)	(0,214)	(0,368)	(0,188)	(0,169)	(0,216)
Taustamaa (ref. Ve- näjä/NL)								
Viro	0,790	0,940	0,608**	0,840	0,836	1,395	0,793	0,753*

	(0,135)	(0,142)	(0,104)	(0,193)	(0,228)	(0,242)	(0,140)	(0,106)
Muu Eurooppa	1,967**	2,418**	1,012	0,882	1,256	0,921	1,034	1,422**
	(0,276)	(0,318)	(0,135)	(0,150)	(0,257)	(0,131)	(0,143)	(0,183)
Lähi-itä/P-Afrikka	2,112**	2,879**	0,990	1,088	0,982	0,507**	1,371	0,763
	(0,365)	(0,487)	(0,163)	(0,219)	(0,226)	(0,083)	(0,225)	(0,116)
Muu Afrikka	2,077**	3,358**	1,750**	0,895	1,085	0,516**	1,058	0,611**
	(0,407)	(0,647)	(0,308)	(0,202)	(0,299)	(0,097)	(0,200)	(0,102)
Kaakkois-Aasia	2,757**	3,086**	1,363	0,545**	0,660	0,600**	1,166	1,019
	(0,507)	(0,534)	(0,230)	(0,126)	(0,179)	(0,102)	(0,204)	(0,164)
Muu Aasia/Amerikka/Oseania	1,593**	2,331**	0,955	0,610**	0,657	0,656**	0,758	0,650**
	(0,250)	(0,340)	(0,139)	(0,113)	(0,157)	(0,097)	(0,114)	(0,085)
Vakio	0,040**	0,043**	0,197**	0,577	1,501	18,179**	0,494	2,024
	(0,018)	(0,019)	(0,097)	(0,299)	(1,591)	(9,388)	(0,224)	(0,896)
(N)	(5221)	(5444)	(5822)	(5820)	(2122)	(5870)	(5811)	(5817)

** p<0,01, * p<0,05

Liitetaulukko 2. Poliittisen luottamuksen, syrjinnän ja kuulumisen kokemuksen yhteys poliittisen osallistumisen eri muotoihin. Logistinen regressioanalyysi, odds ratio ja suluissa keskvirhe.

	Malli A: Aluevaa- leissa äänestä- minen	Malli B: Kunta- vaa- leissa äänestä- minen	Malli C: Järjes- tötoi- minta	Malli D: Osallis- tuminen mielen- osoituk- seen	Malli E: Kansa- laisaloi- teen al- lekirjoit- taminen	Malli F: Keskus- telu po- liitikasta yst. ja tuttav. kanssa	Malli G: Keskus- telu po- liitikasta somessa ja ne- tissä	Malli H: Vaikut- taminen ostopää- töksiin
Poliittinen luottamus (ref. Matala)								
Keskitaso	0,931	1,150	1,109	0,892	0,782	0,839	0,750*	1,000
	(0,142)	(0,162)	(0,156)	(0,156)	(0,156)	(0,115)	(0,099)	(0,124)
Korkea	1,221	1,357*	1,144	1,056	0,724	0,929	0,907	1,168
	(0,189)	(0,198)	(0,163)	(0,190)	(0,151)	(0,130)	(0,123)	(0,149)
Syrjintä (ref. Ei ole kokenut)								
Kokenut syrjintää	0,920	0,980	1,065	1,462**	1,376*	1,603**	1,479**	1,182*
	(0,090)	(0,089)	(0,096)	(0,169)	(0,195)	(0,145)	(0,135)	(0,100)
Kuulumisorientaatio (ref. Molemmat)								
Vain Suomi	1,021	1,043	0,746*	0,821	0,972	0,919	1,063	1,046
	(0,125)	(0,127)	(0,090)	(0,125)	(0,169)	(0,118)	(0,134)	(0,125)
Vain lähtömaa	0,638**	0,704**	0,657**	0,688**	0,868	1,037	1,038	0,924
	(0,073)	(0,074)	(0,070)	(0,097)	(0,168)	(0,115)	(0,114)	(0,096)
Ei kumpikaan	0,745*	0,673**	0,615**	0,561**	0,660*	0,636**	0,827	0,848
	(0,095)	(0,083)	(0,079)	(0,087)	(0,128)	(0,076)	(0,103)	(0,096)
Nainen (ref. Mies)	0,982	1,052	0,900	1,350**	1,123	0,915	0,780**	1,045
	(0,092)	(0,094)	(0,080)	(0,150)	(0,160)	(0,080)	(0,069)	(0,085)
Ikä (ref. 18–29)								

30–39	1,418	1,346	1,340	0,834	1,113	0,878	0,840	0,933
	(0,258)	(0,232)	(0,213)	(0,157)	(0,330)	(0,131)	(0,132)	(0,136)
40–49	1,781**	1,700**	1,925**	0,949	1,185	0,842	1,026	0,898
	(0,381)	(0,342)	(0,379)	(0,254)	(0,420)	(0,160)	(0,207)	(0,162)
50–59	2,776**	2,849**	1,902**	0,972	0,838	1,252	1,409	0,968
	(0,717)	(0,703)	(0,463)	(0,327)	(0,360)	(0,302)	(0,354)	(0,222)
60–69	2,460**	2,864**	1,556	0,506	0,764	1,225	1,528	0,626
	(0,736)	(0,826)	(0,472)	(0,216)	(0,387)	(0,355)	(0,481)	(0,173)
70–	2,393*	4,831**	2,107	0,603	0,549	1,059	2,364*	0,744
	(0,989)	(2,060)	(0,922)	(0,392)	(0,379)	(0,449)	(1,002)	(0,292)
Koulutus (ref. Perusaste)								
Toinen aste	0,812	0,965	0,982	0,813	0,877	1,095	1,241	1,374**
	(0,119)	(0,130)	(0,139)	(0,151)	(0,240)	(0,136)	(0,184)	(0,165)
Korkea-aste	1,480**	1,864**	1,501**	1,544*	1,213	1,776**	1,620**	1,572**
	(0,225)	(0,260)	(0,207)	(0,268)	(0,331)	(0,222)	(0,238)	(0,190)
Tulotaso (ref. –15 000)								
15 001–35 000eur	0,962	0,892	1,071	1,102	1,051	1,252*	1,007	1,185
	(0,123)	(0,106)	(0,130)	(0,163)	(0,204)	(0,139)	(0,120)	(0,126)
35 001–55 000eur	1,007	1,136	1,098	0,978	1,025	1,704**	1,088	1,347*
	(0,139)	(0,151)	(0,146)	(0,164)	(0,224)	(0,222)	(0,149)	(0,162)
55 001–75 000eur	1,158	1,297	1,060	0,874	1,370	1,647**	1,172	1,630**
	(0,189)	(0,217)	(0,171)	(0,180)	(0,336)	(0,269)	(0,200)	(0,244)
75 000+eur	1,679**	1,623**	1,102	0,844	1,382	1,962**	0,862	1,736**
	(0,287)	(0,270)	(0,180)	(0,181)	(0,372)	(0,342)	(0,150)	(0,272)
Suomen kansalainen (ref. Ei)	3,212**	2,847**	1,153	1,516**	-	1,212	1,128	1,247*
	(0,346)	(0,293)	(0,120)	(0,201)	-	(0,133)	(0,117)	(0,123)
Kielitaito (ref. Ei puhu lainkaan)								
Aloittelija	1,708*	1,610**	1,220	0,912	1,183	1,119	1,225	1,138
	(0,361)	(0,283)	(0,187)	(0,173)	(0,913)	(0,158)	(0,200)	(0,154)
Keskitasoinen	1,942**	1,822**	1,459*	0,784	1,444	1,163	1,217	1,142
	(0,426)	(0,338)	(0,241)	(0,156)	(1,083)	(0,182)	(0,211)	(0,168)
Erinomaisesti	2,476**	2,244**	1,559*	0,682	2,010	1,192	1,057	1,198
	(0,574)	(0,450)	(0,284)	(0,152)	(1,516)	(0,212)	(0,204)	(0,199)
Muuttoikä (ref. –5)								
6–12	1,029	1,020	1,149	1,065	1,025	0,431	1,483	0,910
	(0,389)	(0,400)	(0,512)	(0,472)	(0,435)	(0,237)	(0,630)	(0,398)
13–17	0,839	0,820	0,684	0,617	0,914	0,224**	1,138	0,690
	(0,320)	(0,320)	(0,312)	(0,315)	(0,404)	(0,117)	(0,491)	(0,289)
25–34	0,915	0,889	0,912	0,522	0,409	0,254**	0,963	0,729
	(0,324)	(0,319)	(0,386)	(0,239)	(0,189)	(0,131)	(0,382)	(0,285)
35–54	1,215	0,926	0,808	0,472	0,548	0,224**	0,707	0,721
	(0,501)	(0,384)	(0,386)	(0,260)	(0,313)	(0,126)	(0,325)	(0,318)
55–	1,474	0,972	0,599	0,464	0,329	0,323	0,898	0,858
	(0,869)	(0,564)	(0,384)	(0,367)	(0,378)	(0,222)	(0,548)	(0,498)
Suomessa asuttu aika (ref. Alle 5)								
5–10	1,061	1,327*	0,966	0,931	0,560	1,031	0,974	0,808

	(0,170)	(0,187)	(0,123)	(0,151)	(0,471)	(0,128)	(0,126)	(0,095)
11–15	1,016	1,276	0,827	0,715	0,498	0,814	1,076	0,762
	(0,188)	(0,205)	(0,125)	(0,151)	(0,420)	(0,126)	(0,170)	(0,110)
16–20	1,006	1,462	1,048	0,680	0,471	1,013	0,864	0,717
	(0,214)	(0,290)	(0,205)	(0,177)	(0,405)	(0,198)	(0,175)	(0,131)
Yli 20	1,275	1,584*	0,670	0,556	0,655	1,154	0,691	0,814
	(0,299)	(0,359)	(0,152)	(0,168)	(0,569)	(0,264)	(0,158)	(0,173)
Maahanmuuttosyy (ref. Oma työ)								
Oma opiskelu	1,608**	1,419*	1,125	1,001	1,029	1,195	1,015	1,289
	(0,285)	(0,223)	(0,165)	(0,185)	(0,283)	(0,189)	(0,158)	(0,186)
Puolison työ/opiskelu	1,413	1,260	0,963	0,586*	0,403**	0,572**	0,749	0,896
	(0,257)	(0,205)	(0,153)	(0,127)	(0,127)	(0,088)	(0,122)	(0,132)
Muut perhesyyt	1,567**	1,704**	0,775*	0,817	0,622*	0,899	0,972	1,089
	(0,212)	(0,207)	(0,096)	(0,136)	(0,140)	(0,113)	(0,120)	(0,125)
Pakolaisuus/turvapaikanhaku	1,396	1,408	0,788	0,979	0,717	0,690*	0,772	0,793
	(0,258)	(0,246)	(0,138)	(0,211)	(0,192)	(0,117)	(0,130)	(0,127)
Paluumuutto	1,299	1,253	0,806	0,487**	0,699	0,762	0,555**	1,164
	(0,241)	(0,218)	(0,154)	(0,125)	(0,186)	(0,144)	(0,101)	(0,194)
Muu	1,321	1,137	0,786	0,671	0,836	0,644	0,621*	0,936
	(0,307)	(0,250)	(0,173)	(0,185)	(0,290)	(0,158)	(0,142)	(0,205)
Taustamaa (ref. Venäjä/NL)								
Viro	0,998	1,180	0,649*	0,974	0,856	1,385	0,896	0,845
	(0,180)	(0,188)	(0,116)	(0,225)	(0,244)	(0,244)	(0,161)	(0,126)
Muu Eurooppa	2,010**	2,405**	0,980	0,923	1,233	0,845	1,118	1,485**
	(0,300)	(0,337)	(0,134)	(0,162)	(0,262)	(0,123)	(0,160)	(0,200)
Lähi-itä/P-Afrikka	2,041**	2,856**	0,911	1,092	0,896	0,492**	1,435*	0,781
	(0,374)	(0,508)	(0,159)	(0,223)	(0,215)	(0,083)	(0,238)	(0,124)
Muu Afrikka	2,163**	3,321**	1,720**	0,889	0,931	0,465**	0,972	0,608**
	(0,435)	(0,657)	(0,311)	(0,203)	(0,270)	(0,089)	(0,189)	(0,107)
Kaakkois-Aasia	2,369**	2,595**	1,204	0,484**	0,569*	0,492**	1,085	0,902
	(0,460)	(0,472)	(0,209)	(0,115)	(0,161)	(0,085)	(0,194)	(0,146)
Muu Aasia/Amerikka/Oseania	1,552**	2,128**	0,871	0,513**	0,546*	0,507**	0,693*	0,601**
	(0,257)	(0,329)	(0,128)	(0,099)	(0,135)	(0,075)	(0,109)	(0,082)
Vakio	0,036**	0,034**	0,206**	0,507	1,499	8,428**	0,278**	1,589
	(0,018)	(0,016)	(0,107)	(0,287)	(1,830)	(4,771)	(0,134)	(0,739)
N	4884	5082	5465	5470	1989	5509	5462	5465

** p<0,01, * p<0,05